

НЕПРІЯТНЫЙ ДРУГЪ.

Съ немачкогъ языка слободно превео.

Ная Поповиѣ

Кивинѣанинѣ.

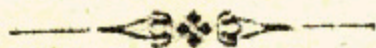
13710

P1300

~~Р.І. 300~~

Р. 19 Ср 1369.1

НЕПРІЯТНЫЙ ДРУГЪ.

Съ немачкогъ языка слободно превео

Пая Поповићъ,

Кикинђанинъ.

У БЕОГРАДУ.

ПИСМЕНИМА ЗЕМАЛЪСКЕ КЪНЪИГОПЕЧАТНЪ.

1861.

ИЗДАНИЕ ПЕРВОЕ

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ

Издательство

Издательство

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ

Издательство

Издательство

СВОИМЪ МИЛИМЪ СЕСТРАМА

**ІОВАНКИ И МАРІИ
ЛАКОВИЊЪ,**

**ИЗЪ ПРЕВЕЛИКЕ БРАТИНСКЕ
ЛЮБАВИ**

ПОСВЕЊУЕ

Издатель.

СВЯТЫЙ АПОСТОЛЪ ПАВЛЪ

КЪ РИМЛЯНОМЪ

ПИСАНОЕ ПИСМО

КЪ РИМЛЯНОМЪ

ПИСМО

ПИСМО

ПИСМО

Миле Сестре Моє!

Нашъ даровитій Г. Любомиръ Ненадовићъ, у єдној своіой песни, за овосторане и тамошнѣ Србе реко є овако:

„Васъ раставля Дунавъ, Сава,
„Ал' сте опеть браћа права,
„Права браћа косовска.“

Дакле съ тиме є доказао, да насъ и ако раставля Дунавъ и Сава, опеть сте Вы мени Сестре, и я Вама Братъ, и зато ми срце за Вама тужи; али се тимъ тешимъ, што самъ и овамо међу браћомъ и сестрама, и у єзгру и средини Србства, у граду Смедереву, престолномъ месту Ђурђа Бранковића, Деспота Србскогъ, гди му одъ пре *четири стотине година* и данъ данашњи, на єдној кули, у граду стои крсть и нѣговъ надпись, и ово ми чезню за Вама надокнађава.

Ово дакле дѣлце, любезне сестре моє, као мой ђачкій трудъ, кои

самъ у шестой латинской школы пре-
водеѣи съ немачкогъ ѣзыка полагао,
я незнамъ, коме бы болѣ личило, него
Вама, едно, што Васъ, као и цео мой
србскій родъ любимъ, а друго, што
бы реко, да е дѣло морално - млада-
лачко. И сада будите ми здраве, и
спремайте Србима неувеле венце, и
сеѣайте се оне песме гласовитогъ
нашегъ покойногъ Петра Протиѣа
Соколянина; гди вели:

„Едномъ братацъ коня вада,

„Мила сея носи пасъ,

„И доламу србскогъ рода

„Сву милину и украсъ.“

И я Васъ као братъ, братинскимъ
срцемъ любимъ, а Вашимъ, мени мло-
гопоштованымъ родительима, а момъ
Уяку и Уйни любимъ Србску десницу,
и називамъ се,

В а ш ъ

любеѣи Васъ братъ,

Пая Поповиѣъ.

У Смедереву 1861.

На Светогъ Саву
Просветителя Србскогъ.

НЕПРІЯТНЫЙ ДРУГЪ.

I.

Већъ се на весела поля Италіе, любко пролеће осмехнуло, и пробудивши природу, са новимъ зелениломъ, и свакоякимъ цвећемъ, овай є пространый предѣль украшавало тако, да су се брегови и долине, и нѣве и ливаде, у свомъ одѣху и шаренилу блистале. Лаворике, лимунови, и поморанце, као и друго мирисаво цвеће, у изобилію цветало є, и своимъ любкимъ и целителнимъ мирисима, воздухъ є препуњавало; єдномъ речію, све є одъ любкогъ пролећа, — овогъ наймилигъ чеда природе, — добило другій животъ, и другу дражестъ, єрь и само плаво небо, хоризонтално є, (видокружно) овай прекрасный предѣль загрлило, и кроз-а се на нѣга пролеће нѣжне сунчане зраке спустило, коє є све скупа тако изгледало, и тако се текъ представити могло, као представленъ рая.

У єдномъ овако чаробномъ дану, иѣаше єдна дѣва узъ брдо, на когъ се висини, међу мириснимъ багренима и липама, єдно местанце зовомо: „Вилла - Белла“ са зам-

комъ грофа Белмонте, уздигло, и коє є све предмете око себе, къ себи примамило и съ нѣма овладало было, као нека велика палата. Пролазећи ова дѣва, — ово іошѣ невино чедо природе — крозъ ова пурпурна места, нажитила є была свое іошѣ нѣжне и невине прси съ ружама и другимъ цвећемъ; и ніє осећала да она има виткій стасъ као ела, и сваку најлепшу черту на себи, и да є већъ изишла изъ сна невиности, — но наѣданпута, учиніо іой се да іой се свако цвеће, као некој кралѣици цвећа кланя, — и поздравити є жели, и као да іой неку любовъ наговешћує. Ова є предрасуда наѣданпута изведе изъ равнодушія, и нѣно се нѣжно лице тако зажари — као зора предъ лепъ данъ, — и она се осети у некој пріятной и любкой забуни — у којой бы до века желила бити и остати. —

Спрамъ Вилле, на єдномъ стрменомъ одкосу виђаше се єданъ лепъ брежулякъ, на комъ су се неброєни цбунови свакоякогъ цвећа уздигли, и реченомъ местанцу најдражесніи изгледъ давали, особито, што се одма одатле на све стране пространо море разлило тако, да се у безграничной своіой дальини чинило, као да се є са хоризонтомъ саставило, — и да се у плаветнило небесно изливало.

Тамо на вр'у брежулька было є любко местанце Габрієле, — єрь тако се зваше та млада девойчица о коіой є овде поведена речь, — и ту є нїно витко тїло расло и неговало се, и нїна невина детиня душа, туда є текь невинность и у сну и на яви уживала, т. є. чась овай а чась онай цвєть є кидала, и чась за овимь, а чась за онимь шарєнїмь лептиромь трчала є и ватала їй. — И текь што се є она, — идући крозь густе ладове лимунова и поморанцій, — приближила близу реченогь романтичногь брежулька, кадь наєданпута се предь нїомь зачує звукь єдне арфе, узь кою єдань якь глась, у самомь секундираню, єдну мелодичну песму певаше. Подуго є Габрієла стояла слушаюћи, и што є дуже слушала, то є више и више и одь звукова и меняня гласа была дирнута, и зато є управо тамо све ближе ишла одкуда су їой звукови долазили, кои су їой нїна, — до сада бывша мирна чувства — узнемирили, и ню у неку необичну нестрпєльивость довели. — И тако она приближивши се крозь цбунове здраво близу, могла є и свирну и певань ясно чути и слупати. Али то нїє была песма и начинь певаня нїногь милогь отечества, него нїой сасвимь страна, гди су їой стране речи, чась нешто му-

тно и загушльиво, а часъ нешто молбено и нѣжно представляле, а затегнуте су жице на арфи тако яко зуяле, као сѣверный ветаръ што звижди крозь шуме, съ кои є нѣжно лишће већъ поспадало было. Овимъ у срце дирнута Габрієла стояла є позадуго замишльна, потомъ пође, али іой се учини, да нека тайна рука, часъ у жице одъ арфе а часъ у нѣно срце удара. —

Гласъ ућути и звуци одъ арфе престану, но Габрієла є то обоє іошъ єднако у преставленю слушала, — и іошъ іой се чинило, као да најудальнии гласъ и звукъ єднако чує. — Съ нѣногъ лица нестане веселогъ смещеня и руменила, и место тога по нѣму се разасула тавноћа и бледило, као знакъ найвеће туге, — а та туга іой є прорицала неку будућу любовъ, коя є нѣно младачко срце, и нѣну, — самимъ ружичнимъ мирисима — мирисаюћу душу, у великій немиръ довела была. — Но наѣданпуть и туге и немира, и бледоће нестане, и нѣни се образи опеть румениломъ запламте, зашто предъ собомъ опази єдногъ непознатогъ младића, кои іой се учини да непринадлежи нѣномъ отечеству. И она полако и нѣжно іошъ већма подигне исподъ обрва и исподъ трепавица, као исподъ завесе, своє плаве велике очи, да бы га бо-

лъ спазила, и смотри, да є то снажанъ и високъ младићъ као какавъ боръ, и да є особите лепоте. Младићъ као очаранъ сматрао є Габрієлинъ виткій стась, заруменѣно лице и плаве очи, коє она брзо земљи обори, и тако іой є и стась и лице као у старо време, цветъ *стидакъ*, изгледало, — и обоє су ћутали подуго, докъ младићъ овако одпочне :

„Я самъ Господична, Вилла-Белли изненада дошо“ и поведе тако разговоръ, кои бы и далъ продужио быо, да се Габрієла ніє изговорила, да се на ню чека, и да месту Вилли ићи мора. Тако она отиде съ брега али сасвимъ съ другимъ чувствама, него коя є до сада имала, и докъ се на овомъ месту ніє нашла, и сама себи ніє могла разяснити, да ли ово случаю или чему другомъ да припише, — али доста да се често къ брежуљку освртала и за непознатимъ гледала. Но и онъ є стояо на највишемъ вр’у као укоченъ, и за лепимъ стасомъ Габрієле съ уздисаємъ є гледао, и чиняше му се, да текъ такій стась Богинѣ лепоте быти може, докъ напоследку Габрієла незамакне за мирисаве багрене, коє су Виллу-Беллу украшавале, и тако, преко нѣіове волѣ єдно другомъ испредъ очію изчезну.

II.

Два сата одъ Вилла-Белле далеко, покрай Монте-Абло, лежи едно село, у комъ сама сиротиня живи, и међу нѣма имало е неколико Еврейски породица, кое су се у оной околинѣ съ трговиномъ и преваромъ занимале. Поноћъ е текъ была прошла, тишина е свуда јошъ владала, и читавъ е предѣлъ быо јошъ у мртвилу, и нѣгови обитатели јошъ у дубокомъ сну, а само старый Еврей Аврамъ сеђаше самъ самцить у својой яко затвореной соби, коя е еднимъ жмирећимъ кандиломъ слабо осветљна была, и преметао е свое кесе съ новцима, и са сувимъ одъ тврдоће прстима, брояо е съ неправдомъ стечене суме. Садъ наеданпута зачуе се на вратима полако лупањъ, и еданъ крунанъ човечји гласъ, кои улазакъ у собу захтеваше. Уплашено устание Еврей Аврамъ одъ свогъ ноћногъ поела, скупѣ са астала разметуте новце, и у еданъ сандукъ яко ѿ забрави. Затимъ упали свећу, и лагано и пажљиво до кућны врата оде прислушкиваюћи кои ће то бити кои у овако недоба и зашто улазакъ у собу захтева. Пошто гласъ позна, а онъ одклуча врата, коя су тешкимъ бравама и

ключаницама затворена была, и унутра уђе еданъ сувъ великій човекъ, кои е до четрдесеть година имати мого, и кои е здраво у едно широко япунце умотанъ быо. Нѣгове черте на лицу показивале су неку великодушность и благородство, али притомъ му се е показивала и нека велика бледоћа на лицу. Съ дубокимъ кланяньмъ дочека Еврей свогъ ноћногъ госта, и одведе га у најближу собу па му изъ почести поднесе столицу, и учтиво упита за узрокъ високе посѣте, коіомъ е у овако глуво доба удостоєнь. Но гостъ одбивши столицу, почне овако говорити:

„Намера могъ ноћногъ долазка, теби е врло добро позната. Мое е време кратко, ърѣ поноћ е већъ прошла, и я се морамъ скоро натрагъ вратити. Мени треба хиляду дуката.“ Тако говорећи извуче онъ исподъ свогъ япунцета еданъ малый сандучићъ, пунъ драгоцености, и преда га Еврею, кои га отвори и у нѣму діманте, рубине и смарагде сматрати стане. И почемъ е исте драгоцености добро промотріо, замоли госта да се за кои тренутакъ претрпи, а онъ оде у свою благайницу, и ускоро са више завиютака дође, у којима е была поиската сума одъ хиляде дуката; и као што е оваковимъ людма већъ у наравъ прешло, не-

праведно се клети, то се онъ закуне, да му
 є то последний новаць, али да га зато о-
 петъ радо дає, зашто се нада, да ће му
 Господинъ Грофъ поштено вратити, и за
 учинѣну услугу, јошъ поштено и награ-
 дити га.

Грофъ, — єрь овај ноћный гость ніе
 нико другій быо, него Грофъ Белмонте, го-
 сподарь одъ Вилла-Белле — узме завиютке
 съ дукатима и замоли Еврея Аврама да све
 ово у тайности задржи, па онда пође и бу-
 де одъ займодавца, кои предъ нѣмъ съ
 великомъ понизношћу иѣаше и светляше
 му, испраћенъ. На сокаку одречи свогъ
 коня, кои є за гвожђе одъ пенцера везанъ
 быо, узяши га, и брзо крозь село яшаше,
 а за собомъ є слушао, како є Еврей бри-
 жљиво капию затворао, и тешке ключани-
 це на ню спущтао; но већъ се и последня
 лупа утаи, и грофа само тавна ноћъ окру-
 жаваше, кои замишлѣнъ, брзо къ Вилла-
 Белли одяши.

На восточномъ небу беше се показа-
 ло руменило зорняче, као знакъ младогъ
 дана, кадъ є Грофъ на Виллу стиго. Како
 у свой замакъ дође, забрави се у свою
 спаваћу собу, и текъ око подне изъ нѣ
 изиђе и отиде своіой супруги, и яви јој,
 да ће на више дана одпутовати, али јој

неяви куда. Преда најстариємъ служителю кућу у надзираніе, и најстрожіе наложи му надгледанѣ и редѣ. Затимъ заповеди те му се конь оседла, и онъ одѣ куће одяши, безъ да є кои годѣ намеру нѣгову знао, куда ће и шта ће! — За дуго су жители за нѣимъ гледали докѣ се онъ напоследку, између кривудаваы долина испредѣ нѣювы очію изгуби.

III.

Већъ су и последњи зраци дана на видокругу исчезавати почели были, и погдекоя звезда изъ ноћногъ мрака почела є была извиривати и светлеће лампе по Неаполю су се предѣ очима Грофа као єсенѣ ноћне свитке (светлеће бубице) указивале. Идући грофъ ћутаюћи крозъ мракъ, чинило му се, као да бы га продрети тео, да на светлостъ изиђе, зашто му се чиняше да истый мракъ, и нѣгову мутну будућность покрива, и у овомъ неспокойномъ уображеню, сећао се є свои некадашњи лепи и больи времена, коя су га већъ поодавно изневерила.

Заиста, нико сада небы Грофовомъ станю завидіо, єрѣ онъ се као крайнѣ сироме, и као непознатѣ, после деветѣ го-

дина дана враћао у Неаполь, гди є у свакомъ изобилію свою младость провео. Онъ є быо господаръ великогъ богатства, кое се іошъ было здраво умложило, кадъ є єдну благородну дѣвицу изъ Неаполя себи за супругу узео, и онъ є тада као младићъ, у Неаполю прву ролу играо. — Али башъ тай степенъ нѣговогъ достоинства, быо є узрокъ, да се искра торжества и нѣговогъ расипаня у велику ватру претворила, — тимъ више, што му и госпоя Грофица своіомъ гордошћу нигди уступити ніє тела, не то су се іошъ у расипаню и гордости надметали, и єдно другомъ помагали, како ће часъ пре да постану сиромаси, и да одъ найвеће сѣйности и разкоштва дођу до найвеће оскудости и несреће. На све се то пазило ніє, и грофъ се посве преда обузевшимъ га страстима и своіой вољи. Накоро почне сѣйность богатства здраво изчезавати, — и претеће сиромаштво, съ куцанѣмъ займодаваца на вратима, яко показивати се. — Єдно добро за другимъ буде заложено и продато, и тако почемъ више ніє мого свою пређашню ролу играти, буде одъ срамоте принуђенъ Неаполь оставити, и на своє последнѣ добро Вилла-Беллу, изселити се. — Деце имао ніє, а већъ су младе године прошле, и зато узме

єдну єдину кѣрць изъ далека одъ свогъ
 рода подъ свое као поѣрку, и за неко
 време чиняше му се, да є са маломъ по-
 ѣркомъ своіомъ колико толико, свою сре-
 ѣу надокнадіо, єрѣ она му є своимъ весе-
 лимъ дѣтиньскимъ играма, често горке и
 очаяне дане разведравала и бригу му съ-
 лица разтеривала. Но и ова последня на-
 клоность за светскомъ суетомъ нїє за дуго
 траяла. Брза промена нѣговы обстоятель-
 ства, малій приходъ, кои га є на необичну
 штедню, а тиме и на тешкоѣе светске опо-
 миняю, тихій безъ свакидашнѣи веселя жи-
 воть, и томе подобна, све є Грофа опоми-
 няло на преѣашню нѣгову сѣйность, и то
 га є учинило да є постао нечувствителанъ,
 према свачему, и да му се веѣъ животь
 дугъ чинію, а кѣ томе іоште Грофица ни-
 мало нїє настоявала и нїє наклонѣна была,
 невеселость одъ Грофа удалити, коя му є
 на нѣговой души као какавъ црнъ и густъ
 облакъ и на срцу лежала, него є повише
 дана у своіой соби, и на себе, и на Грофа
 срдита седила, и нико іой се нїє смео при-
 ближити а и кои бы іой се приближію, быо
 бы одъ нѣ строго и немилостиво примлѣнъ;
 єдномъ речію, ни само найгорчїє сиромаш-
 ство, нїє было у станю нѣну гордость ума-
 лити, а то су была само єдна пребациваня,
 коя є она и себи и Грофу чинила,

Већъ є неко доба ноћи было, кадъ є Грофъ крозь єдну велику улицу Неаполя, која є слабо посѣщавана была, яшіо и у єдну гостилницу, која є негда къ najveћимъ и најотмѣнимъ палатама исте вароши принадлежала, одяшіо, гди є велика тишина владала и гди є стражня часть истогъ зда- нія готово срушена и неупотребаема была. То є было оно место, гди є некада непре- кидна врева и живость траяла; — и ту є свеобшту тишину, текъ топотанъ нѣговогъ коня кое се є преко камените калдрме у тихой ноћи чуо, изъ мртвила пробудіо, и чиняше се, да се є та тишина, крозь мра- чне прозоре промолила и сматраюћи пут- ника као да се є чудила куда у невреме по ноћи лута. — Капія є широмъ япила и све се чинило као да у дубокомъ сну спава, до само што є подрумъ одъ гостіонице осве- тлѣнъ быо, као да съ намеромъ єдногъ пріятногъ путника и госта очекує. И заи- ста текъ што се лупа нѣговогъ коня у го- стіоници зачує изиђе предъ Грофа єданъ служитель на сусретъ улазакъ осветлява- юћи му са два чудновато и фантастично обучена човека, кои му се здраво подо- зрителни учине, и ови, пошто Грофа спа- зе, врате се у гостилницу натрагъ, као да су се у очекиваню преварили.

Грофъ преда свогъ коня служителю, и уђе у собу. У соби сеђаше едно чудновато друштво, съ дивнимъ изгледомъ, съ дугачкимъ брадама, съ намргођенимъ лицама и са суровимъ погледомъ, за асталима. Само еданъ асталъ у ѱошку собе было е празанъ, али се опеть чиняше да е опредѣленъ за едного госта кон се очекуе. — Грофъ, кои нїе имао волю сести за асталъ оваковогъ неприятногъ друштва, безъ свакогъ далѣгъ размишляваня заузме празанъ асталъ, и служителю заповеди те му донесе што е нужно, и ту е имао времена, ово необично друштво добро промотрити и оценьивати. Шарено нѳіово одело, за грађане е врло необично, а за селяне врло фантастично изгледало; — а тавна одъ сунца изгорела лица и нѳіово владанѳ и обхођенѳ, заиста е представляло чудновать угледъ! — Еданъ у другогъ погледали нису нити су што између себе говорили, него су као мутави, намргођены и неокретны за асталомъ седили, као да е свакїй са самимъ собомъ заузеть, и као и да неосеђа да друга поредъ себе има. — И да се нису погдикон путь за бокаль ватали, заиста бы Грофъ морао мислити да то нису люди, но да су кипови безъ душе и живота. — Но и нѳгова незгодна обстоятельство, као да

су се подударала са овомъ необичномъ тишиномъ, и онъ непрезаюћи ни-од-чега, се-діо є дубоко замишлѣнъ за своимъ асталомъ. По краткомъ времену, зачує се великимъ друмомъ топотъ єдногъ коня, кои єе гостилници приближаваше. — На скоро отворе се врата и унутра напредъ уђе стражаръ, понизно светлећи а за њимъ уђе єданъ омаленъ, но крутогъ састава мужъ, кои на себи показиваше некій запо-ведаюћій видъ, у отмено одело обученъ. Заиста чиняше се да є природа читаво разкоштво показала, да представи подпунъ изгледъ єдногъ наказе. — Велика глава међу широкимъ плећима, као какво страшило усађена беше, — и на њой црвена кудрава коса и замршена брада, као ивово пруће изгледало є, и текъ су му се одъ ове ругобе євда две ябучице одъ богиня, као одъ гавранова изчвакане видити могле, а исподъ чела виђаху се разроке црвене очи кое су више личиле єдномъ четворо-ножномъ шумскомъ животномъ — него словесномъ створеню. —

Одма при улазку погледи онъ странца, затимъ баци маймунске своє очи на мучаюће друштво, кое се чиняше да га ни спазило неє. Безъ да бы се на што освртао, пође онъ скоримъ коракомъ къ Грофу, и

управо предъ нѣмъ ѣхтећи, безъ да га є поздравію заузме место за онимъ асталомъ гди є и Грофъ седію. Међутимъ служитель безъ да є страногъ запитао што, брзо му донесе ѡла и пића. Грофъ пакъ, коме се долазакъ странца по свимъ околностима чудноватъ чиняше, мислію є да саме нечестиве предъ собомъ има нарочито, што су у тай ма' они што су ѣхали сви єданъ за другимъ поустаяли, и ѣхтећи на полъ изишли, безъ да су оставше и свогъ погледа удостоили.

Грофъ, кои се и самъ безъ вољъ чиняше, ніє тео са овимъ непріятнимъ другомъ у друштву дуго быти, и зато дозове служителя и захте, те га овај одведе у собу кою є за себе искао да се одмори, и да сутраданъ намереный посао предузме.

IV.

Већъ зора свиташе, и своє зраке преко средоземногъ мора разпространяваше, а Грофъ єднако безъ сна у кревету лежаше. Мисли за нѣговомъ прошлошћу, и присудствіє оваковогъ необичногъ друштва, єднако му санъ съ очію скидаше. У ютру зачує онъ великій шумъ у овой чудноватой гостилници, и то таковый, кои га є опоми-

нао на прошла времена — на нѣгово негдашнѣ богато и сѣино станѣ, и на нѣгово негдашнѣ отмено и нѣму равно друштво. Но невесео и разсеянѣ будући, и ово заборави, и после є измишлявао хиљадама коєкаквы неслѣдствены намера, коє є такође у скоро заборавляо, и на друге предмете наилазіо; — и тако є онай цео данѣ са своіомѣ савешћу и судбиномѣ незадоволянѣ быо. И већѣ сунце беше заишло за вр'ове Апенина, и све гушћи се ладови навлачише на прекрасне приморске предѣле, а Грофѣ є єднако у своіой соби замишлѣнѣ чаміо. — Али кадѣ є већѣ сунце окренуло своє зраке на другу половину круга земногѣ, и кадѣ се ноћѣ здраво уватила, тргне се Грофѣ изѣ свогѣ меланхоличногѣ мишленя, и почне се кѣ своіой неизвѣстной будућности и намери спрематн. — Но да бы се свакомѣ непознатѣ учиніо, навуче на себе маску съ црномѣ брадомѣ и црнимѣ обрвама, и као непознатѣ отиде изѣ гостилнице, и по тавноћи крїюћи се уђе у єдну кућу, кою су многобройни коцкари најчешће походили. Оставлѣнѣ одѣ людїй кои су се негда съ нѣиме дружили, и у найвећой оскудици будући, садѣ закте свою намеру остварити и пробати, да ли бы се срећа могла приморати, да му своє негда-

шнѣ станѣ поврати. Уђе у єдну коцкарничку собу, гди су многи редовни и почестни чланови, — за асталомъ, кои є златнимъ и сребрнимъ новцима застртъ быо, — седили, и съ оштрима погледима на свашто пазили и по долазеню картій свою су срећу и несрећу често прорицали; — и по картама часъ имъ се радость а часъ жалость и очаянѣ на лицу показивала. Грофъ гледаюћи ово разкоштво и безразложно расипанѣ у ветаръ новаца, безъ свакогъ страха седне и онъ за єданъ асталъ у ово друштво, и на скоро развесели се нѣговъ погледъ и нѣгово лице, и са нѣговогъ натуштеногъ чела свукоше се тавни облаци. Веселій некій тайный духъ почне га опетъ оживљавати, зашто му се чиняше да се срећа съ нѣиме као са своимъ негдашнѣимъ любимцемъ, тела помирити, — и изгублѣно богатство опетъ часкомъ повратити му.

„Вы као да сте любимаць фортуне“ — рече єданъ тихимъ гласомъ Грофу, иза нѣговы леђа седећи. Грофъ се окрене и види свогъ бывшегъ у гостилници друга кои є мало пре, подобно каковомъ нечастивомъ описать, и кои є и по альбинама и по саставу и створу своє природе, више мого личити на заповедника подземногъ него на

каковогъ обитателя нашегъ пріятногъ свѣта. — Нѣговъ изразъ и састанакъ овде са Грофомъ, тако є истога Грофа дирнуо и узнемиріо, да га є нека тайна грозница потресла. А и странаць се чиняше као да є грофовой среѣи наклонѣнъ, єрбо є кодъ нѣга као привезанъ седіо; и пошто є Грофъ съ богатимъ добитомъ одъ игре устао, и изъ коцкарнице ишо, пратио га є изъ далека странаць до у гостилницу, гди су обоица свое станиште имали.

Одъ тогъ дана, од-кадъ се среѣа на Грофа осмехнула, онъ є коцкарницу свакій данъ посѣштавао, и што є слободніє веѣе суме у игру улагао, тимъ є све среѣнии быо тако, да се наскоро, доста богатъ осеѣао, и то баръ у толико, што є могао баръ єдну часть свога иманя при себи имати. Овай грофовъ чудноватый другъ, кои га є у гостіоници, своимъ изгледомъ и погледомъ грубо предусрео, беше нѣговъ у коцкарнице нераздойный, али єднако мутавый другъ. — Кадъ се догаѣало, да є према Грофу седіо, то є на нѣга тако оштримъ окомъ пазіо, као да є тео у унутрашньости природе нѣгове, неку тайну да чита.— Изиѣе ли Грофъ изъ коцкарнице то и страногъ нестане. — Оде ли Грофъ увече изъ гостилнице, — єрь у дану се никада на со-

каку видити као познать, дао нїе — то є и ова протува поредъ нїга быо. — Ёдномъ речїю, онъ га в свуда пратио тако, као да га є нека тайна сила Грофу, за приснога друга опредѣлила.

Ёдногъ, — и то по мнѣнїю Грофа као да є было последнїгъ дана, — оде онъ опетъ у коцкарницу, съ надеждомъ, да свое добивено богатство јошъ приумложи, па онда повратакъ у Вилла - Беллу да предузме. Онъ почне играти, али є судба другче тела, єръ срећа му окрене леђа, и опетъ му се покаже непријатељица. Онъ єдну суму за другомъ изгуби, и дође у ватру; па ослањаюћи се єднако на слепу срећу, која га є до сада богато обдаривала, све є већу одважностъ показивао, и више на коцку метао; али ћудъ среће, као да є навалице тела казнити свогъ любимца зато, што се є слепо на ню ослањао. Напоследку Грофъ се одважи и последнї покушенї учинити, па мете и остатакъ свои новаца на срећу. Карта рђаво падне, — и све на коцкарскомъ асталу добивено благо, — око кога є млоге ноћи безъ спаваня провео, буде изгублѣно; и онъ тако пораженъ буде, као високїй грмъ одъ грома — коме се одма и срце и жиле почну сушити, и за когъ буде изгублѣна надежда, да ће икада свое

вр'ове у небо дизати. Али тако є морало бити; зашто пословица Француска каже: „*Брашно ђаволско, прелази брзо у мекинѣ.*“ Као укоченѣ и безчувственѣ стояо є Грофѣ позадуго, зашто є све, — та већ све — изгублѣно было, и нїе му ни толико остало, колико бы му за кои часѣ нужно было. — Шта садѣ да ради? — Срећу далѣ у игри да покуша, было му є немогуће, зашто є и последню крайцару изгубїо! — Валаю му се є на Вилла-Беллу вратити, али одѣ свои займодаваца, кои су га свакиѣ данѣ узнемиривали, и кои су већ спремени были и то последнѣ добро за дугѣ продати му нїе смео. Већ другїѣ путѣ нѣгова судбина брзо га са сунчане висине баци у мрачну бездну пропасти; и као што муња брзо продире густе облаке, тако су исто брзо крозѣ нѣгову душу ишле црне и паклене мисли, и као пакленый усеѣ у нѣму зреле су. —

Онѣ брзо пође изѣ коцкарнице кѣ своме станишту, и несрећне мисли гониле су га, те є путемѣ правїо циновске кораке, — но наѣданпута стане као да бы о течаю свогѣ живота и о своїоѣ несрећноѣ судбинѣ што размишљаѣо, па опетѣ хитро пође кѣ зидинама свогѣ обиталишта, и баци очаятелный погледѣ кѣ наоблаченомѣ и мут-

номъ небу, коє се чиняше, као да є одъ нѣга свое ведро лице сакрило, и Грофъ сада науми последнѣй опроштай одъ неба искати — и текъ є тео последнѣ покушенѣ учинити, коє бы га преко предѣла нѣговогъ живота у некѣй другѣй непознатѣй светѣ одвело, — кадъ наеданпутъ га една снажна рука увати, и натрагъ тргне, и онъ зачує єданъ грубъ крупанъ гласъ: „станите! шта оѣете то да учините? —! —.“ Садъ се Грофъ пробуди изъ свогъ смртногъ сна и поредъ себе види веѣъ описа тогъ овде протуву, ону здепасту наказу, као смуѣеногъ, кой се свагда око нѣга као содругъ изъ коцкарнице, и као пратиоць ноѣны састанака по Неаполю врзо. — Овай га срдачно и умилято узме исподъ руке, и одведе га крозь сокаке неапольске у гостилницу, гди у путу постану здраво поверителни измеѣу себе, а кадъ доѣу у грофову собу, онда Грофъ наручи донети єла и пиѣа, гди су сву ноѣъ обоица у разговору безъ спаваня провели, и поредъ свеѣе, коя є крозь прозоре свое зраке на сокакъ бацала, седили.

V.

На неколико дана после догаѣая истогъ у Неаполю, врати се Грофъ у Вилла-

Беллу и съ нѣмъ нѣговъ овай чудноватый другъ, коега онъ своіой супруги, као богатога Маркиза „di Rivolla“ представи, и нѣой наложи да истога, као госта и пріятеля поштує. Названный є Маркизь свой долазакъ и свою досаду кодъ Грофице на такавъ начинъ извинявао, кои є довольно сведочіо, да се онъ съ госпояма и углаѣнимъ обичаима никако мешао нїе — шта више іошъ се често заборавляо, и своимъ владанѣмъ тако се суровъ показивао, као што се са нѣговомъ целомъ споляшношћу слагало, — т. є. пре бы се мого уподобити каковомъ сатиру дивїе шуме, — него наименованомъ кавалеру изъ круга отменогъ света. Чудноватїе него све было є то, што се Грофъ, кои є до сада само по своіой вољи живїо, и по своимъ мислима управляо се — сада сасвимъ за Маркизомъ повео, и за нѣговимъ мислима и желяма ишо, шта више, чиняше се као да му є и све свое бриге и тайне на срцу терете поверїо быо. — Више су сатїй а више пута затворени у соби сами заєдно седили и неке тайне разговоре водили; — а више су пута обоица некуда заєдно, или по єданъ одъ нѣи, одпутовали, безъ да є ко знао куда и збогъ каковога посла — и када су се враћали съ пута, свагда су се тайно

разговарали безъ да ѿ є ко смео о томе што упитати. — И тако одъ времена долазка маркизова у Виллу све се є проме-нуло было. Сви су займодавци были поис-плаћивани, и млоге нове кућевне къ весе-лю и другимъ потребама ствари, были су покуповане; єдномъ речію, Грофъ, кои є пре у найвећой оскудости свое очаяне да-не проводіо, садъ є имао и сувише злата и сребра и у изобилію є пливао, безъ да є ко знао, одкуда све то долази. Стари слу-жителии сви у скоро буду поодпуштани и нови, Маркизомъ изабрати, и на нѳіова ме-ста понамештати, на којма се читати мо-гло, као да єданъ истій занать са Марки-зомъ знаду и проводе; — єрь нѳіово и ли-це и владанѳ было є по калупу Маркиза у свему дотерато; — но преко свега, они су му сваку почестъ и понизностъ показы-вали. У пређашню, — здраво тиху Виллу сада долазаше неки страни и до сада не-виђани гости, и то таковогъ стаса, хода и погледа, да є Грофицу свагда грозница по-тресала кадъ ѿ є виђала, а Маркизу и Гро-фу, свагда су све пріятніи бывали. — Ви-ше су пута у тихой ноћи и у глуво доба кадъ є све у спаванію было, нешто ради-ли, — и онда є авлія свакоякимъ людма на-пунѳна была, но свакога су очи дивій и

зверскій погледъ имале и стреляле — у свакога є чело было намрђено, а лица дивлячна. — Ту се є држала нека тайна скупштина и ту се є све у потаи говорило и саветовало, — а стража є око целе околине стояла, да нико што чуо небы; — но пре него што бы зора свое ружично лице помолила, ово друштво ноћны язаваца и шакала *) тайно бы се разишло тако, као да никога у ноћи ни было ніє. — Више су пута у ноћи улазила у авлію натоварена кола са сандуцима и свакоякимъ стварима напунѣна кое се све у неке тайне собе у подрумима начинѣне, најтайніє одтоваравало, а предосторожности ради, и путь є пескомъ посутъ быо, да небы кола чангрляла. Ни-єданъ странаць у Виллу улазакъ ніє имао, и више пута кадъ су Грофица и Габрієла изићи хтеле, да запытаю за узрокъ честе ноћне лупе, то су свагда наилазиле на нѣина, съ поля затворена врата. Гдикой бы путь и Грофъ и Маркизь на више времена некуда одпутовали, а управлянѣ добара свагда бы было поверено єд-

*) Шакали су неки зверови, кои гомиломъ ноћомъ иду. Живе у топлимъ предѣлима. Има ій у Европи поредъ средиземногъ мора.

номъ одъ овы необичны слугу, а Грофици и Габрієли было бы забранъно тада, ма куда са Вилле удалити се. Тако су ствари еднако текле, — и што се више скупщина номъ купила и тайну гунгулу правила, то є грофово богатство знаменито расло и умложавало се.

VI.

Већъ є сунце иза брегова Вилле зашло было, на мрачномъ небу накинѣене звезде блистају се, а два лица заєдно по брегу спрамъ Вилла-Белле уздигнутомъ, — кои се чиняху да предъ собомъ прекрасну долину сматрају — полако иђау, и то су были Августъ и Габрієла. — Одъ оногъ дана, када іѣ є случай првый путь саставіо, одъ тада є у Габрієлиномъ срцу сасвимъ другій светъ быо, єрѣ и кадъ є ишла и стаяла, или и кадъ є што радила, свагда є дичный стасѣ странца нъой предъ нъомъ и у памети нъной быо; но и у срцу доброгъ Августа, лепота Габрієлина дубоко се укорила была; — и као нешто свето, онъ є у своимъ прсима носіо ликъ любиме свое, и читаве палате є зидао на пріятнимъ надеждама, и на уображеню, свое лепе будуће среће. — Нъинъ честій састанакъ на єдномъ истомъ месту, наскоро іѣ све тешнѣ

свеже и све яче и искреніе срце за срцемъ куцати почне. Више є месеци протекло и ови су се залюбљѣни свагда на опредѣленомъ месту виђали, а нико одсудствіе Габрієлино, или какову промену на нъой опазио ніе, єрь само онда, кадъ бы мракъ землю покріо, и никаково прислушкиванъ съ издаіомъ претило имъ небы, ишла є Габрієла къ путу любовногъ састанка, гди іой є Августъ свагда са любовнимъ поздравомъ на сусреть изилазіо, и съ нъоме се дотле задржавао, докъ имъ Аморъ небы реко, да є већъ време растанку. — Тако су се и ово вече састали и исподъ руке скопчати отишли су на връ брега, на комъ су се првый путъ видели, а ова є ноћъ была лепа ноћъ, дакле права любавна ноћъ. — Плаво ведро небо, съ миліонима звезда начичкано беше, коє су изъ безпредѣлне дальине, одъ себе у дрктаюћемъ светилу, діамантско светило, као неке варнице доле на землю бацале, а међу тимъ светлимъ ѣинђухама, сянъ мєсець беше сво своє светило по земљи разасуо тако, да су чакъ по долинама и дубравама дрва и ливаде тако изгледале, као да су сребрномъ водомъ посуте были; — єдномъ речію, реко бы човекъ, да се цела природа у саму любавъ, и любавну дражестъ претворила. — Ћута-

юћи, у срећнимъ сановима изгубљени, ста-
 яли су обое на вр'у брега и своє су очи
 обое управили были къ неограниченомъ не-
 бу, као да бы хтели Оракула призивати, да
 имъ изъ звезда ньюову будућу судбу, коя
 имъ се чиняше да є подъ некомъ тавномъ
 завѣсомъ, прориче, и по ньюовой жельи
 толкує имъ. Овде Августъ Габрієлу свеср-
 дно загрли, и подигнувши къ небу десни-
 цу, овако говорити почне: „*Погледай горе!*
 — *Кодъ единогоъ сведока наше любви закли-
 нѣмъ ти се.* Као што онъ чисто и светло
 више насъ светли и царствує, тако ћу и я
 тебе чисто и верно навекъ любити. Тебе
 задобити трудићу се, макаръ и главу изгу-
 біо. — Када ме є любопитство за художе-
 ствомъ изъ мого отечества у твой топлій
 югъ привукло, онда нисамъ мого помисли-
 ти, да ће ми єдно цвеће, — кое іошъ до
 сада никада видіо нисамъ — цветати, єдно
 цвеће, кога у момъ ладномъ сѣверу нема,
 и кое само исподъ топлогъ сунца цветати
 може, а то си ты любелна моя Габрієло.
 Аморгъ ме є валяда навалице на случай на-
 вео да те видимъ, и садъ ме никакова зем-
 на сила одъ тебе раздвоити неможе. Ты
 си моя, зашто видимъ и осећамъ, да є све-
 та любовъ рекла, да наша срца єдно кодъ
 другогъ и єдно за другимъ вечито куцаю.

Я имамъ довольно средства съ тобомъ безъ оскудице живити, и мою и твою срећу основати. Као што си ми преповедила, твой є стриць опетъ юче на Виллу дошо, и я ћу сутра предъ нѣга изићи, и нашу му желю изявити, па да є онъ јошъ како му драго гордъ. Я мислимъ, да ће онъ мою намеру, — да тебе срећномъ учини, — признати, и да ће наше сѣдиненѣ одобрити и дозволити, и онда ће на чистомъ небу наше любви, ново сунце синути, и то ће бити сунце, коя ће землю, и наше жиће на нѣой у райско жиће претворити.“ Но кадъ су ово двоє залюблѣни највећу любовну чувствителность у одушевлѣномъ разговорѣ делили, зачує се некій шумъ у најближемъ цбуну! — Уплашени обоє, слушали су и гледали какавъ є то шумъ, докъ наѣданпутѣ опазе човечіи стасъ, кои съ брега у Виллу отрчи.

„За Бога! — мы смо издати —“ рече Габрієла у највећемъ страу — и садъ идите далъ! — и то што пре далъ! — єрь ако ме стриць на Вилли ненађе, я самъ за навекъ изгублѣна. — „Буди безъ бриге“ — рече Августъ, — „єрь данасъ є последний данъ нашегъ потайногъ разговора, а сутра ће може бити, све другчіє испасти; о хайде брже да се разстанемо; и тако

обое заедно съ брега поѣоше, али Габрієла кадъ є помислила на гнѣвъ свога стрица кои ѣе є постиѣни, одъ стра' су іой се нѣне нѣжне младачке груди напрезале; и када є при разстанку одъ Августа „съ Богомъ“ примила, плачуѣи сакривала є главу на нѣгове груди. — „Богъ ти кораке твоє благословіо“ — одговорила є Габрієла, и гледай, да се за насъ добро сврши, но мене се све чини, да ѣу одъ тебе на веки одтргнута быти. — „Немой да те такове мисли муче“ — рече іой Августъ, ублажаваюѣимъ гласомъ, и уздай се на оногъ, кои на овомъ привременомъ свету свима смртнима судбу дели, и съ нѣоме управля, па онда полюби дрктаюѣе устие овогъ земногъ анѣла; — и докле є Габрієла къ Вилли отишла, и Августъ се дубоко замислѣнъ вратио у свою куѣу, и нетренувши, лежао є сву ноѣь немиранъ на своіой постельи, и єдва є мого дочекати ютро, те да у идуѣемъ дану доврши намеру свои желя, и да жарену любовъ нѣгову и Габрієлину учини брачномъ свезомъ, у коіой є сваку среѣу прорицао.

VII.

Одъ прилике по' сата одъ Вилле была є у тесной, но пріятной долини, одъ ви-

соки лиснати ела една сакривена мала и незнатна кућа, кое е горный спратъ празанъ быо, а сада е немачкомъ живописцу Августу, — кои е у художеству подржавао здраво знатнимъ мужевима Апелесу, Рафаилу и Ћорецию, одкадъ се у предѣлима Неаполя задржава, за обиталиште служію. Предѣль Вилла-Белле, кои е скоро еданъ данъ хода одъ вароши удалѣнь быо, быо е зацело између најкрасни и најчаробни за романтичный изгледъ у целой околинѣ Неаполя; и заиста Августъ е здраво знао изабрати за нѣгову гибку и художествену кичицу, да што у природи лепо изобрази, гди бы любовъ свое любке сие сладко боравити и саняти могла. Више е пута увеселеня ради съ арфомъ преко рамена обешеномъ на вр'ове брегова изилазію, и у песмама е шиляо поздраве свомъ удалѣномъ отечеству, те тако га е Габріела оногъ дана нашла као изгублѣногъ, одкадъ іой е срце оставило Діяну, и поклонило се Венери. — Пре састанка съ Габріеломъ оуда га е задржавао само лепъ предѣль и пурпурно цвѣтаюћа природа, али одъ састанка съ ньоме, претвори му любовъ ово место, у место нѣговогъ правогъ отечества. Нѣгова намера Габріелу добити, буде съ тимъ више решителнѣя и потврѣна,

што є єдномъ одъ нѣ чуо, да є и нѣна матери у Немачкой рођена, и да се є нѣнъ мужъ — изъ далека грофовъ рођакъ, — путуюћи єдномъ крозь Немачку, у ню залюбіо, за супругу є узео, и у Италию довео, гди є збогъ несрећны случаєва здраво осиромашіо быо, и већъ одавно умро, а по нѣму у скоро да є и матеръ изгубила; дакле казивала му є, да отца и непамяти, а материнъ ликъ да іой и сада у воображенію стои, будући є онда одъ петъ година была, кадъ ю є изгубила. Збогъ тако дакле несрећне судьбе, узео є Грофъ као сироту подъ свое, и назвао іой се отаць. Она є одъ нѣга была воспитана, и на свакой неги нѣму є благодарила, али є одъ Грофице, горде и самовольне госпоє, морала више и више пута найгорчіє залогаети и сваку неповольность трпити. Та дакле обстоятелства и превелика любавъ къ Габрієли, учине Августа на свашта рещителнимъ, и онъ се одважи ню у Немачку одвести, предъ светій олтаръ съ нѣоме стати, и велику свѣзу између нѣи двоє свезати, и Габрієла є сва нѣгова предузећа одобравала но само іой є на то одобренъ и благословъ одъ Грофа оскудѣвао; али по станю и другимъ околностима грофовима давало се заключити, да се овой намери

неће на путъ стати, но шта више, себи су обоє ласкали, да ће се нѣово сѣдиненѣ врло радо одобрити; и съ тимъ предрасудама они се едно вече растану, и єдва су чекали оно ютро, коє ће нѣову срећу венцемъ вечите свезе крунисати.

После єдне ноћи, кою є и у радости и у сумњи безъ спаваня провео, спреми се Августъ къ важномъ полазку и намереню, и оштримъ коракомъ оде къ Вилли, коя му, — на нѣгово зактеванѣ съ грофомъ говорити — отворена буде. Яко куцаюћимъ срцемъ, иђаше онъ за єднимъ суровогъ изгледа служителѣмъ, крозь широке, и богато украшене собе грофове, гди га є служителъ — кодъ последњи врата — замолио да причека да га грофу пріяви. Што се є выше приближавао часъ улазка у собу, съ тимъ му є надежда нѣговы изчекиваны желя све выше предъ очима чезнула. Сада се отворе врата, и на єданъ знакъ служителя, уђе Августъ у єдну велику, по старински намештену собу. На єдномъ прозору наслонѣно стояше єдно високо мушко лице. Црна коса покривала є нѣгово високо чело, и доватала є нѣгове бледе образе. Нека благородна гордостъ и образованостъ на нѣму се є показивала, и нѣгови, — изъ црны очію —

оштри погледи показивали су и представљали хитрій и одважний духъ у овомъ лицу, и то е было Грофъ. Съ тихимъ коракъ и веселимъ лицемъ приближиваше му се Августъ, и учини учтивъ поздравъ, но Грофъ га съ гордимъ машенѣмъ главе, натрагъ врати. —

„Господинъ Грофъ“ почне Августъ, „опростите долазакъ єдногъ странца у вашъ дворъ, кои на вашу доброту уздаюћи се, срећу два словесна створеня у ваше руке меће.“

„У мое руке“ — одговори Грофъ — „изясните се боль господине.“

„Пре него што ћу мою молбу почети, допустите ми Господинъ Грофъ да се одморимъ. —

Я самъ Немацъ именовъ Августъ Борнъ. Збогъ ране смрти мои родителя, дошао самъ я до єдногъ великогъ добра, кое мени миранъ и задоволянъ животъ обезбеђава. Јошъ за живота могъ отца, я самъ учио выше науке, и тада се у мени све већма распальивала жишка волъ къ наукама и художеству тако, да самъ за тымъ страстно настоявао; но смртъ мога отца наеданпутъ ме изъ овогъ сладкогъ кола Муза и Грація отргне, и я као нѣговъ єдиный наследникъ, свеучилиште (универзи-

тетъ) морао самъ оставити, и управлянѣ надъ моимъ добрима самъ предузети, и съ домаћимъ пословима самъ управляти. Овако самъ я две године дана у кући могъ отца животъ проводіо, и врло самъ мало времена имао, о моіой наклоности къ наукама, мыслити. Но моя воля къ путованю, и моя наклоность за художествомъ живописства, коє є одъ дѣтиньства моє наймилиє заниманіє было, недопусте ми у момъ отечеству остати. Я предамъ управлянѣ мои добара поштенымъ и вѣштимъ рукама, єдногъ могъ доброгъ пріятеля, и оставимъ отечество. Прођемъ крозь Немачку, Француску и Швайцерску, а моя найвећа цѣль, была є Италія. А куда бы, и по каквимъ бы лепшимъ предѣлима и путовао него по Италиі, као по отечеству художества и художника, гди су се све науке и сва художества изъ негдашиѣ Еладе сабрала, и по целомъ свету распрострла се, и гди се и само поднебіє музама наклонѣно показує. — Я самъ посѣштавао художничка заведенія и древне оставе художника у Флоренцу, Риму и Неаполю, и сматрао самъ вечна дѣла безсмртны художника Италіє. коя су крозь векове куплѣна и сачувана, и зато самъ се решио, научити художество живописаня. Дакле случай ме

и у овај предѣлъ доведе, а лепо положеніе и лепота цвѣтаюће природе, која в сву околину Вилле накитила, овде ме задржи. Едногъ дана башъ кадъ самъ быо еданъ живописъ свршио, отидемъ на врѣ брега кои се тамо спрамъ Вилле уздиго; и о! на еданпута видимъ я едну девайку предамноу, младу, као майско цвѣће и лепу, као неко небесно появленіе, а то е была, — Га, — Га — брѣла, — и тогъ дана цео мой животъ добіе друго опредѣленіе, и другу природу. — Одъ тога дана я самъ тай предѣлъ свакой данъ походіо и выше пута имао самъ срећу Габріелу видети, и съ нѣомъ разговарати се, и мы смо се у скоро разумели. — Доцнѣе разумео самъ одъ нѣ да е она едно сироче, и да овде одъ грофовѣ милости живи, и то ми е іошъ выше дало одважности, нѣну руку искати, особито и зато, што ми е и то причала, да е и нѣна мати изъ Немачке была, и она ми ню одрекла нѣ, и радо бы за мноу у ново отечество пошла, но само е свомъ благодѣтелю Господину Грофу на милость оставила, да онъ нашу судьбу и свезу реши и благослови и тако насъ обое меѣмо нашу будућу срећу у ваше руке.“

Грофъ, кои е савъ говоръ Августа ћутаюћи слушао, баци еданъ намрштеныи

погледъ на нѣга, кои никакову радосну надежду рѣшенія обећавао нѣ. „Господине мой!“ почне онъ после краткогъ ѣутаня „мене є ваше представленѣ тако изненадно предусрело, да и самъ незнамъ да ли да ушима веруемъ да є истина ово што самъ слушао. Была ваша намера каква му драго, али я се морамъ чудити таковомъ дрзновеню, кое вамъ є дало мыслити, да ће Грофъ Белмонте, дати руку свое нећаке єдноме странцу, коега име, ни мени, ни момъ отечеству познато нѣ. — Ёсте ли вы живописаць Немаць? Наше є отечество у данашнѣмъ веку пуно такови вама равны, кои у чопорима свой ладный сѣверъ оставляю, и у цветуйѣй югъ долазе, те наши художника дѣла невештомъ рукомъ на трепельивый безъ снимаю, и своимъ неискуснымъ у живописаню земляцима, као своя подносе и намећу.

„Господинъ Грофъ“ — прекрати му говоръ Августъ — „малу цену съ тимъ изразима даѣте єдной земли, гди“ — „Не! не!“ — уће му Грофъ у говоръ — „вы се здраво варате ако сте тогъ миѣнїя, да я художество не ценимъ, я художество любимъ, а нарочито живописанѣ, зашто оно є найвернїи опись природе. Оно показує верно човека какавъ є быо, кадъ є на светъ

изишо, а какавъ е и крозь цео животъ, па тако еи кодъ други ствари, зашто оно се (живописанъ) съ временемъ неменя, но у своіой првобитности остае. Я уважавамъ художника, а мрзимъ на Немца. Не изъ любви къ художеству, но само да бы скупу рану за свой животъ набавіо, долази Немаць у нашу землю; и што годъ наши вешти художници велико и узвышено направе, то Немаць у своимъ живописима своіомъ невештомъ рукомъ и рапавомъ кичицомъ замрчи и поквари, и велике наше ствари омаловажи.“

„Господинъ Грофъ“ — почне Августъ говорити — „Имала ваша мрзость ма каковый узрокъ према сынова могъ отечества, опеть я мыслимъ, да самъ се я упрвимъ моимъ речима доста изясніо, да ваше одобрень добити могу. Ево овде моя писма, коя сведоче за мое порекло, и за моя добра, коя самъ казао да имамъ.“

„Было како му драго“ — одговори Грофъ, поднета писма одбіяюћи — „одъ вашегъ предложена, и одъ испунена ваше молбе, ништа быти неможе. Я васъ пре нисамъ познавао, но за вашу срећу, текъ данасъ самъ дознао за вашъ тайный састанакъ са моіомъ сыновицомъ. А да самъ пре за вашъ тайный састанакъ дознао,

емачно бы за васъ врло хрѣаво испало. Я бы дрзновенъ Габріелино тако строго казнио, да она выще никада Виллу оставити, и тайне састанке чинити, небы смела. Вама пакъ єдномъ за свагда кажемъ, да околину Вилле за унапредакъ избегавате, ерь ѣу иначе быти принуѣенъ моя права, на вашу шкоду употребити.“ При овимъ речма машаше онъ главомъ, учини єданъ ладнокрванъ поздравъ и даде знакъ рукомъ, да выще Августа нїе радъ видити, и да є одъ нѣга одпуштень.

„Єсу ли то ваше последнѣ речи Господинъ Грофъ?“ одговори Августъ врло снужденъ и увреѣенъ — „съ коима сте мою и Габріелину среѣу решили?“

„Мое последнѣ и непроменљиве“ — одговори срдито Грофъ.

Хитра лупа коня зачує се на врати-ма Вилле, и єданъ напрашений служитель Маркиза утрчи у авлію. Грофъ брзо изиѣе за слугу напољ, а Августа самогъ у соби остави, кои съ уцвелѣнимъ срцемъ и безъ изгледа, да ѣе му се желъ испунити такоѣе за Грофомъ напољ изиѣе. Све нѣгове надежде были су уништене, и нѣгови лепи снови, и нѣгова и Габріелина среѣа, была є предъ нѣговимъ очима изгубљна. Кадъ є напољ изиѣао, морао є

проћи поредъ Габрієлини пенцера, која є съ плачевнимъ очима доле гледала, али хитро крозь пенцерь баца еданъ увієнь листь артіє, па брзо съ пенцера отиде, а Августъ га смотрено са земль дигне, и у цепь мете; и текъ што в Виллу иза себе оставіо, отвори листь, и почне читати слѣдуюће:

„Мы смо издати, и мой уякъ ме в строго казнію, али су ми іошъ горчія пребацываня, која самъ одъ Грофице претрпила, и я выше Виллу оставити несмемъ; а ако є теби могуће къ мени доћи, то те очекує наступаюће ноћи у башчи, у поноћи твоя Габрієла.“ —

Као што првый зракъ сунца, после облачне и тавне ноћи, иза видокруга свое любке зраке по земљи распростире, тако се сада на еданпута са Августова срца скинула тоня очаяня, и нѣгове се желѣ опеть у свигећи данъ претвориле. Нове надежде са некимъ страомъ помешане, и хиляду смераня прођу крозь нѣгово тело и душу, и нѣгово здраво претиснуто срце, садъ є све яче куцало, и онъ в брзо къ обиталишту корачао, и едва в могао дочекати ноћъ и опредѣлений сать, у кои ће се съ Габрієломъ може быти последний путь састати и видати.

У Вилли пакъ са Габріеломъ было є одвећъ рѣаво. — Єданъ служитель донесе Грофу писмо, коме онъ на сусреть брзо пође и писмо му изъ руке узме, и отиде у свою собу, кою затворити даде, отвори писмо, и брзо є читао нѣгове редове, читао їй є и опеть читао. — Пошто є писмо прочитао, а онъ є смућенъ брзо горе и доле по соби ходао, и самъ са собомъ саветовао се, па онда наеданпута повуче за звонце, и на гласъ уђе у собу єданъ служитель, комъ Грофъ заповеди да Габріелу у нѣгову собу доведе.

Кадъ Габріела чує овакавъ гласъ, уплаши се, и съ очима пунимъ суза, и съ дрктаюћимъ и клецаюћимъ ногама уђе у собу грофову, кои за нѣомъ врата затвори, па є онда морао съ нѣоме строго поступити, єрь є више одъ пола сата предъ Грофомъ была, а кадъ є на полъ изишла, была є скоро безъ свести, па плачући полако отиде у свою собу, падне на колена, и покріе свое бледе образе рукама, и тако є превієна, и као изгублѣна очаяно плакала и єцала. Нико їой нїє смео доћи да є утеши, и она є сада была безъ утешителне надежде самой себи, своїой несрећной судби, и великомъ и милостивомъ Богу на аманеть предана.

VIII.

На єдномъ узвишеномъ одкосу ниже Вилла-Белле, о коєга се долню часть средиземно море разбіяло, — и по краю серебряне пене правило, седила є усамлѣна Габрієла пуна туге и ядикованя, и срце іой є яко куцало, као да є у якомъ запаленію. Поноћь є већъ превалила была, али є іошъ у свой околинѣ ноћна тишина владала тако, као да є Морфей целу природу у вечитый санъ улюляо, и текъ само се могло чути шуштанъ и одъ зефира тихо таласанъ мора; али Габрієлино є срце одъ страовите внутренъ буръ, — было пуно найстраовити волнованя. — Нѣне плаве очи као ликъ неба крозь бисерне сузе, често су управлѣне быле къ ведромъ небу, и къ сѣйномъ месецу, кои є миліонима звезда обколѣнъ и праћенъ, полагаю ишо, као да є определѣнъ быо, да успавану землю чува. — И ови небросни светови, и светлећа телеса, коя заповестъ свемогућегъ Бога точно исполняваю, и определенимъ путемъ безъ одмора иду, успокоє мало Габрієлино уцвелѣно срце као анђео мира, и нѣнъ духъ веромъ и надеждомъ ношенъ, подигне се до самы овы небесны тѣлеса, — и она є сада

о другимъ световима саняла. — Но сада се изъ далека преко мирнога мора зачуо тихи звуци єдне флауте, кои Габрієлу изъ небесны санова пробуде. Хитро са свога места скочи, и управо на обалу мора оде и са сагнутимъ лицемъ слушала є звуке флауте. Свакимъ тренуткомъ, све су се ячи звуци чути могли, кои су се са ударомъ весла о море, іошъ ясніє дали чути. И што є вода одъ якогъ весла све яче пресецаана была, то є Габрієлино срце све яче куцало; и она опази єданъ чамацъ иза єдне камените горе, кои брзо къ краю иђаше, и наєданпута изъ чамца изкочи єданъ якъ младићъ, кои се брзо на стрмену гору попе, и гле! на висини већъ є уживао одморъ на Габрієлинимъ грудима. —

Дуго самъ я на тебе чекала мой Августе, — притискуюћи свогъ любезногъ на свое позлеђено срце, — и садъ имамъ много да ти приповедимъ, али є време врло кратко, коє съ тобомъ провести могу. Ахъ мой Августе! — говораше она плакаюћи, како се све наше брзо променуло! — Сва є моя срећа пропала, и наши најлепши санови разрушени су и изчезли, и я самъ врло несрећна.“ Овако ядикуюћи на свою судьбину продужила є дальъ: „Ты знашь како самъ ти више пута о дивльмъ Маркизу,

кои є у нашемъ дворѣ, приповедала, и кои є одъ првогъ долазка на Виллу, могъ стрица присный содругъ постао. Нѣговъ напрасанъ долазакъ и одлазакъ, кадъ самъ, а кадъ у друштву са моимъ стрицомъ, и нѣговъ савъ посо кодъ насъ, тако є на мене противно дѣйствовао, да самъ у нѣму свагда нечестивогъ предъ очима гледала, и зато самъ га свагда избегавала. Нѣгову неморалность, съ којомъ ме є свагда узнемиривао, морала самъ мирно да сносимъ, зашто бы иначе гнѣвъ могъ стрица одма на себе навукла. Данасъ текъ што си ты Виллу оставіо, дао ме є стриць у свою собу звати, ту ме є съ ѣутанѣмъ гледао позадуго, па ми онда примѣти, да све што ће ми казати држимъ у тайности, и онда ми каже, да ће Виллу продати, и у околинѣ маркизовой добра себи узети. После ми є заповедіо, мое ствари скупити и уредити, као и то, да ми є радъ лепе хальине купити, будући самъ невеста. И кадъ самъ я уплашена, и као мртва бледа у нѣгово сурово и тавно лице погледала, онъ одма, чиняше се да є знао, да я већ знамъ, да є мене Маркизь за супругу искао, да ће до мало дана овамо доћи, са мноми прстеневати се, и до осамъ дана мой супругъ быти; — и садъ можешъ себи представити, у каковомъ ми є станю

душа и ерце было, кадъ самъ само поми-
слила, да ъу быти у рукама и судби єдногъ
неотесаногъ човека, коєга ни у помислу
нисамъ рада имати, а камо ли да ми буде
за целогъ живота другъ. Я самъ плакала,
молила и на коленима клечала предъ стри-
цемъ, да ме не предає вечито у руке ад-
скомъ Церберу, — али све є бадава было, и
одговоръ є само быо: „ты морашъ“ и за-
тимъ ми заповеди у мою собу отићи, и нѣ-
гову желю и волю испунити; — шта више,
и сама моя стрина нехтеде мою молбу чу-
ти ни уважити, него ми заповеди, да волю
Грофа испунимъ. Снуждена! и у найвећемъ
очаяню отидемъ я у мою собу, ту се за-
творимъ, и изливши потокъ суза, съ нѣима
мало срцу одлакнамъ; — и када самъ на
подне съ плачућимъ очима къ асталу до-
шла, претрпила самъ найгорчія пребацива-
ня, и за малимъ є остало, што и казнѣна
была нисамъ. Море се залюляло было, и
нѣгова страховита хука, чакъ є до мене
допирала; и као да ми є некій шапутаюћій
гласъ шиляло: „У момъ ладномъ крилу на-
кићешъ край твогъ страдања.“ Садъ моя єди-
на утѣха Августе ты си. Я самъ сирота, и
они, кои мога отца и матере место заужи-
маю, предаю ме нечастивомъ, и немаю чув-
ствуюће ерце за мое туге. Я на земљи не-

мамъ другогъ никогъ него тебе, и ако ме ты неизбавишь, я ћу быти за навекъ несрећна и изгублѣна. Одъ туге яко уморена, наслони она главу на груди свогъ любезника, и горко плакаше. Онъ е пакъ любко на своѣ груди приклони, и рекне іой: „Я ћу те избавити, макаръ при избавленю твоѣмъ и животъ изгубію. Пре ће мѣсець на землю пасти, сунце потавнити, и вечна ноћ наступити, него што ћешъ ты томъ дивляку грабежъ быти. Мы морамо побећи. О ты кротко ягнѣ међу куряцима! ако те я неизбавимъ, ты ћешъ быти жертва люты зверова, кои немаю чувство за твой боль. — Време е наше кратко, и я се враћамъ, да све къ нашемъ бежанію приправимъ. Сутра самъ у Неаполю, и до мало дана, вратићу се натрагъ, Застава зелена, предзнаменованѣ надежде на лађи мѣтута, нека ти знакъ буде, да е часъ твогъ бежана дошо, и када се посумрачи, онда ме на овомъ одкосу чекай. Я ћу онда овде на чамцу доћи и тебе узети, а тихо море однеће насъ у дальину, гди никаково страданѣ нашу любовъ узнемиривати неће.“

У Вилли пси лаяти почну, и чиняше се, као да се чую неки груби гласови одъ овде долазећи ноћны гостию, као што е одъ некогъ времена почесто бывало. Лю-

безници зато нађу за добро растати се, да како небы какавъ прислушатель ньюову тайну одкрио: „Съ Богомъ любезна“ — рече Августъ — „и за ово мало дана навикни се на трпенъ твои страдања, и *ликъ будукности* нека те тѣши, и уздай се на Бога и на мою любовъ.“ Затимъ полюби Габріелу, и преко стрмениты стена сиђе се доле къ мору, скочи у чамаць, и наскоро иза морски каменя изчезне. Габріела се врати у свою собу, и све догађае и разговоре немой ноћи преда.

IX.

На Вилли владаше жива нека ноћна радња. Маркизь е већ пре два дана съ едномъ богатомъ пратњомъ приспео быо, да прстенъ съ Габріеломъ слави. Што се богатства у разнимъ художественимъ стварима и свакою сјайности и величини тицало, онъ е ова у највећой мери расипао, само да бы оно, што му е мађия природа укратила према Габріели надокнадити мого. Међутимъ Габріела е одъ дана на данъ са жельнимъ очекиванѣмъ повратакъ Августа изгледала, и съ пенцера, или изъ баште ніе се мицала, само да бы знакъ скорогъ спасенія, — *зелену заставу* што пре видила, али у нѣномъ очекиваню дође и ужасный за ню

данъ, кадъ є требала заручницомъ немилогъ Маркиза да постане, и вече є было за светковину одређено. Сунце се већъ къ бреговима нагибаше, и служители Вилле почеше већъ простране украшене собе осветливати, а Габрієла є, свечано накићена у своіой соби стаяла, и сузнимъ очима, на пространо море гледала, и она є угледала єдну тавну точку на мору, која се одъ преливаюћегъ се сунчаногъ зрака, и подизаюћи се, и спуштаюћи се морски таласа часъ већа часъ маня чинила. Съ отворенымъ ветрилама неко управляше управо къ обали, и гле! на връ катарке угледа Габрієла зелену заставу. Ово є была лађа нъногъ избавителя Августа, кои помоћъ іой носећи, къ обали се приближаваше. Єданъ погледъ къ небу быо є найтоплія молитва благодарности, кою є Габрієла отцу небесномъ, помагачу у нужди и вечной доброты оддавала. Да небы какову сумню на себе навукла, она брзо отиде у занимаюћу се гунгулу, и съ устремльнымъ погледима сматраше она сва присудствуюћа лица, да ніє кои пловећу лађу спазіо, и да ли іой сумня и издајство што прети. Све є было коєчиме занято тако, да нико ніє пазіо на оно, што се око нъга догађа. — У комешаню и мракъ дође. — Грофъ и Маркизь су были іошъ у

своіой соби, и Габрієла згодну прилику употребивши, дохити брзимъ коракомъ у башту и на опредѣлено место, али кадъ наѣдавпуть на край єдногъ одкоса, єданъ гласъ, тихо нѣно име спомене. Габрієла се окрене, и предъ нѣоме стояше Маркизь у богатомъ и сѣйномъ оделу. — Уплашева, и мртво-бледа, — гледала є она у нѣгово намргођено и грубо лице, и онъ приближуюћи іой се рекне іой: „Куда тако хитно моя сладка заручницо?“ па є увати за десну руку. И Габрієла у решаваюћемъ тренутку ово му одговори: „Господинъ Маркизь! ако сте кадъ ради быти участникъ мое благодарности и мога уваженя, то ме садъ за кои тренутакъ саму оставите; єрбо ме скоримъ зове часъ къ светковини, и зато ми дайте покоя, да се за тай решаваюћій важный тренутакъ спремимъ и приуготовимъ.“ „Никако лепо Габрієло“ — одговори овай — „єрь часъ є већъ приспео, него одма да се къ Вилли вратимо. Мы смо васъ већъ тражили, єрь є све за светковину спремно.“

Габрієлина молба была є безуспешна. Часъ молећи, а часъ принуђаваюћи, одвуче є Маркизь исподъ руке са собомъ, и већ є почела последня надежда у грудма Габрієлинимъ изчезавати, кадъ нешто изъ гу-

сти листова зашущти, и наеданпута изъ едногъ цбуна съ ватренимъ погледомъ Ѓили Августъ на Маркиза, одтури га одъ дрктаюће Габріеле, и обувати є, а нѣму овако громовитимъ гласомъ претити почне: „На трагъ. и неусуђуй се више овогъ земногъ анђела додирнути, зашто ти се Богомъ заклинѣмъ, да ћешъ твоє злочинство и насиліє животомъ платити.“ Маркизь се за некій тренутакъ, збогъ оваковогъ изненадногъ случая, нађе збунѣнъ, но брзо дође къ себи, па изтргне свой мачъ изъ корица, и бесно насрне на ненаоружатогъ Немца. Но овай изчупа изъ землѣ єданъ подобаръ сировакъ, и съ нѣмиме избіє Таліану мачъ изъ руке, счепа га своимъ снажнимъ мишицама, и тако га тресне о землю, да су му ребра пуцала, и земля подъ нѣмимъ затутнѣила. Затимъ узме обнесвешћену Габріелу у своя наручія, и хитро преко яруга отиде у чекаюћи га чамаць, кои се одма одъ обале отисне, и кои є имао добре весларе, те тако брзо дође до лађе, коя га є съ разапетимъ ветрилама, на ленгеру чекала. На ларму и вику Маркиза похити Грофъ съ млогимъ служительима у башту, и пошто се известіо за догађай, заповеди, да се на нѣгове чамце седне, и за Августомъ у потеру весла; но онъ се за то већъ

спремјо бую, и чамце све поодрешивао, кои су тамо амо по мору пловили, а Августъ срећно до своје лђе дође, и котве изъ воде дигне, а платна разшири, па управи лађу по југоисточномъ ветру, кои му е на руци бую, съ ускликомъ морнара по широкомъ мору, а Грофъ и Маркизъ остали су на обали съ беснећимъ погледима и непристойнимъ псовкама пратећи путнике, докъ напоследку лађа имъ се почне представљати у даљини пространога мора као какова сива точка, па имъ изъ очію изчезне.

Одъ времена, кадъ е Августъ съ Габріеломъ побего, већъ е година дана прошла, и тада е земля у свомъ леденомъ сну успавана была, и на нѡой е све билъ и цвеће потрвено было, а дрва и цбунови укочени. Ово е была една мрачна ноћъ у месецу Декемвру. Еданъ ладанъ ветаръ, звиждајући, продирао е крозъ страшне развалине голы брегова Абруца, и вејо са нѡи снегъ у дубоке долине. Страшни облаци као неки стасови вукли су се по небу, и тењъ е кадкадъ крозъ нѡи пробіјо зракъ месеца, на тавну землю, и одъ стена и цбунова, представљао е свакојка страшила, која су као неке хаветинѡ и неки нечисти духови изгледала. Садъ туда протутнѡ една

теретомъ натоварена кола, као друмомъ, кои одъ Сулмона, преко Петорана узъ брдо у Рока-Валоскуро, и одавде опеть низъ брдо преко Рока-Разо, у дубоко лежећу долину, одъ Кастель ди Сангро, води. Путь њ, кои између Рока-Валоскура, и Рока-Разо води преко високи голы леђа Абруца, по већој части крозъ камените дуварове, и провале проведенъ, и овај дивји предѣлъ почесто айдуци посѣштаваю, и у нѣму прибѣжиште налазе. Кола су лагано ишла путемъ, и на нѣима њ седіо богатій златаръ и трговаць Martino изъ Неапола, са своіомъ четрнаесто-годишньомъ ћеркомъ, яко у япунцету свомъ умотанъ у мирномъ дремежу. Само девойчица њ была будна, и свакій часъ њ око себе страшливо, свакій предметъ, кои бы се на друму показао, гледала. Наѡданпута загрми: „стой.“ Продираюће звижданѣ ветра садъ се іошъ већма у воздуху, и око стене зачуѡ, а бледа намргођена лица иза стена изтрче, и коњ за уздицу увате.

„Помагај мати Божія!“ викне девойчица ужаснимъ гласомъ. Уплашено тргне се трговаць изъ дремежа, но кола су већъ была одъ неколико неприятны и оружаны людій обколѣна. На одбрану ніѡ се ни мислити могло. Разбойници свуку уплашеногъ

старца съ кола, и докѣ су се єдни занима-
ли скидаюћи сандуке и друге ствари съ ко-
ла, дотле су други и старца и девојче на
страну одъ кола одвукли. Ту су стояла
два намргођена човека у широка и дугачка
япунцета умотани, са великимъ, до очію
натакнутимъ шещирима, и они се чиняше,
као да су предводители ове дивлѣ чете.
Єцаюћи, прући се девојче предъ єдногъ
одъ овы. Онъ є быо єдна висока людина,
кои се у помрчини ніє могао познати, но
преко свега, крозъ мракъ му се светляше
нѣгове ватрене очи. „У име сви свети, не-
ба и землѣ заклинѣмъ васъ, узмите што-
годъ имамо, али ми само поштедите могъ
старогъ отца.“ Овай се сагне, и девојче
подигне. „Будите безбрижни господична“
одговори онъ снажнимъ дубокимъ гласомъ
„вама и вашемъ отцу, неће се никаково
лично зло учинити.“ Єцаюћи она обувати
свогъ отца, кои є іошъ у средини разбой-
ника быо. Но наєданпута загрми труба, и
луна копита, и звека оружія друмомъ се
разлегала, и са стране се зачує пуцнява
пушака, и командираюће су се речи све
ближе и яснє чути могле. „Кралѣвска вой-
ска“ повичу разбойници, и скупе се збунѣ-
ни у гомилу. Али пре, него што су се у
редъ поставити могли, нападну на нѣи кра-

лѣвски оклопници, и између стена свуда су пушке севале, и разбойници за тилій часъ, буду обколѣни. „Предайте се повиче командираюћий офицеръ.“ „Само мртви“ одговори громовито арамбаша разбойника, и са истргнутимъ оружјемъ, као лавови нападну они на најслабије крило войничко, и испадне имъ за рукомъ те пробјю, и упуте се къ селу Рока-Разо, а войници су њ њ съ ватромъ еднако узастопце пратили. Трговацъ е клекнуо на колена, а ћерка му се уватила око врата, и обое су се молили Богу за избавленъ. „Будите мирни господична“ рече њ њ еданъ наредникъ, који е съ неколико оклопника кодъ кола заостао быо. Вы се неamate чега више бояти. Поприте се на кола, и мы ћемо васъ до Кастель ди Сангро одпратити, гди ћете безъ сваке опасности быти.“ Дрктаюћи стисне старацъ нареднику руку, и подне се са својомъ ћеркомъ на кола. Бой се међутимъ далѣ одвуко быо, и само се текъ ларма и звека оружја чути могла, а кола су лагано, обколѣна одъ оклопника, къ селу Рока-Разо путовала. Жители су у томъ селу у найдублѣмъ сну безбрижно спавали, но изненадно њ њ нека дивля вика, и звека оружја пробуди. Звона почну на ларму звонити, и небо као крвь подрвени, а пламенъ изъ поѣдины кућа ди-

зао се у висъ, и за кратко време, ово се є село претворило у пламено море. Разбойница, кои су предъ войницима уступали, и коима никаково средство спасенія ніє было на руци, запалили су село, само да бы се у овой обштой забуни и метежу, лакше спасти могли; али имъ и ту надежду осуєти мудро управлянъ официра са своимъ войницима, єръ су оклопници и єдно одєленъ пешака, тако обколили село, да имъ ниєданъ разбойникъ избећи ніє могао, и зато се и у самомъ селу на ново бой одпочне. Разбойници су се, да бы се спасли, борили као бесни лавови, и црвень пламень, осветлявао є ово страшно хероично ноћно позоріє. Спасеніє, бегство, и виканъ за помоћ, и ядикованъ жителя са своимъ погорелимъ кућама и осталимъ добрама, мешало се є са викомъ войника, псовкомъ разбойника, и звукомъ оружія. И напоследку и найвеће юнаштво овы зликоваца было є безуспешно, и они су сви, осимъ нѣи неколико, кои су у бою свою смрть нашли, были поватани, међу коима су были, и нѣова два предводителя. Међутимъ стигну и кола у запалѣно село, съ коима се придружи и команда, водећи разбойнике везане, и пођу Кастелу ди Сангро, гди имъ є ватра одъ запалѣногъ села позадуго путь

осветлявала, и напоследку, пошто су за планине и стене замакли, само су се по небу крваве пруге, одъ овогъ ужасногъ позорія видити могле, а у селу є ватра до сутра у ютру вулкански беснила. Зора засвिति, но сунце є иза мутны и намргођены облака своє лице сакривало, као да се в ужаса прошле ноћи бояло, да своє лице свету помоли.

XI.

Зима прође, и опетъ се пролеће са своимъ благимъ сунцемъ на италіянска поля вратило, и сва поля, ливаде и нъиве, брда и долине, небесномъ боіомъ, и пурпурнимъ цвећемъ украсило и накитило, и свакоје птице умилно су певале, и у певаню тражиле су себи друга. Зоромъ *) єдногъ дана уђе єдна лађа у пристаниште Неапла, и ту спусти ленгеръ на одмориште. Између млоги путника, кои су се на лађи налазили, изиђе и Августъ съ Габрієломъ на обалу на суво. Кадъ су изъ Вилле побегли, оти-

*) Нашъ даровитій пѣсникъ Чубра Чойковићъ на єдномъ месту овако пролеће пева:

Од'єкнуше с' брда и доляче,
Нагвѣздаше с' по честама тице.

Издатель.

шли су у Флоренць, и ту су предъ олтаромъ христове цркве, а благословомъ свештеника вечито саєдинѣни были, и ту су целу зиму, а после и целу годину у Млеткама провели. Али испуненѣ нѣювы желя и весели, и радостно проведени дани задовольство у чувствителности любви, и представленѣ на будућій вечитій домаћій животъ овогъ лепогъ пара младенаца, нѣе было у станю Габріелу у добро расположенѣ привести, и на нѣной є души лежала велика туга и грижа савести. Опоминянѣ нѣно на бегство изъ Вилле, нѣнѣ напраситый разстанакъ одъ свогъ стрица, кои є нюіошъ одъ дѣтиньства отечески неговао и воспитао, и неблагодарность, кою є према стрицу учинила, одвећъ є силно на нѣну покаявшу се душу дѣйствовало, и зато Августъ нѣномъ навалываню попусти, да отиду у Неаполь и оданде покушаю, небы ли како одъ стрица опроштай, и благословъ добити могли, те како ій после за целогъ живота нѣювогъ небы савестъ гризла, и како бы безбрижно путь у Немачку предузели, и зато су у Неаплѣ дошли.

Нѣювъ путь водіо ій є преко пιάце Мерканте. Мложина людства было се є на пιάци скупило, да бы были сведоци погубленя неколико зликоваца, кои су нечуже-

на зла починили, и кое чиняше се, да ѿ ѿ и земный, и небесный судъ осудю, да жертва демонима буду. — Грозно се е гледало узвищено губилиште преко мложине людѣй, кои су тамо и овамо ходали. — Садъ се попне на крваво и ужасно губилиште еданъ у црно обученъ човекъ, високогъ стаса, съ мртвачко - бледимъ образима, кои е быо намргођеногъ и озбиљногъ лица, и кои е съ ѣутанѣмъ и намргођеношћу своѣомъ ѡшъ већу озбиљность на себи показивао Августъ е хтео Габріелу вратити, да негледа ово ужасно позоріе, но она ѡшъ еданпута тамо очи баци, па врисне, и предъ Августомъ обнезнанѣна падне, и онъ е у оной забуни и страу однесе у најближѣй дућанъ, а то е быо дућанъ трговца Мартино, о комъ е овде была речъ, како е одъ разбойника нападнуть быо. Съ највећимъ соболезованѣмъ преда добрый стараць непознату му Габріелу нѣной ћерки, коя е преко свои млађи даде однети у собу на горный спратъ, и своѣомъ свесрдошћу сва средства употреби, те е къ себи поврати. Но Августъ, кои е у дућану остао, нѣ могао да опредѣли, да ли да веруе своимъ очима што е видю, или то само нека превара, па опеть баци очи на губилиште, и као укоченъ е тамо гледао. Нѣгове га очи

нису превариле, и тай е човекъ съ бледимъ
лицемъ быо Грофъ Белмонте, — стриць
Габрієлинъ. Онъ е брзо и одважно саго
свой вратъ на пань, и тада е мртва тишина
владала. — Сикира падне, тело се стро-
пошта, и глава се одкотрля на црвену чою.
— Садъ се тихо мрмлянъ крозь гунгулу на-
рода разнесе, и потомъ еданъ другій зли-
коваць, на крвавій олтаръ кои неправду ка-
зни, ступи, и ово е быо Маркизь, онай не-
пріятный другъ несрећногъ Грофа. Мртва
тишина е за неко време, као и мало пре-
владала, и смртна сикира и овомъ злочинцу
заслугу плати, и главу му съ рамена скине.
Бледъ и одвећъ смућенъ и опечалънъ дође
Августъ у дућанъ трговца Мартино. Габрі-
єла се е мећутимъ обавестила, али іой изъ
памети ніе изчезнуо узрокъ нѣне несвести,
и нѣно е прво питанъ было о ономъ што
е видила. Одъ трговца разуму обое, —
безъ да ій е познавао, целу историю овы
изгинувши несрећника, као што слѣдує:

„Една пострадаана чудновата протува,
именомъ Дирмо изъ Француске, быо е ду-
же време арамбаша чете разбойничке, кои
су на граници Француской моде узнемири-
вали. Да бы дакле избегао одъ правосудія,
кое му е већъ у трагъ ушло было, утекне
онъ съ неколико свои найбільи другара, и

съ великимъ благомъ, кое є съ плячканѣмъ себи прибавіо быо у Италію, и настави свой старій занать, скупивши око себе, себи подобне, — кои су по планинама предѣла Аbruца, крили се, и по друмовима, пролазеће путнике нападали и плячкали. Али да му се небы у трагъ ушло, и да бы безопасно свой занать радити мого, издавао се є свуда за богатога Маркиза одъ Риволла, и свуда се є показивао са многомъ и величественомъ пратњомъ. Єданпута отиде у Неапль у єдну гостилницу, кою су понайвише разбойници посѣщтавали, и ту се позна, и у пріятельство, и друштво ступи са Грофомъ Белмонте, некадашнѣмъ плємићемъ ове вароши, и притяжателѣмъ Вилла-Белле, и съ нѣмє су найвећа зла чинили, и што годъ су добіяли, то су на Виллу носили, па случайно су и мене єданпута напали, али провидѣніє Божіє учини имъ край, и они за нѣова сва злочинства, данасъ су достойну казнь искусили.“ Овде ће се мои читателѣи опоменути оногъ ужасногъ позорія, кадъ є кралѣва войска на разбойнике напала, а то є овай случай, кои є овде трговаць Мартино укратко испричао.

Колико є Габрієла благодарила Августу, што ю є изъ овогъ лупежкогъ друштва избавіо, толико є опетъ са топлимъ

сузама, несрећну судбину свогъ несрећногъ стрица оплакивала, и Августъ іој ніє мого одрећи, да съ ньоме заєдно на Виллу отиду, у којој є она своє дитинѣ дане проживила, и гди іој се оно райско и поготову свагда майско место, іошѣ најживлѣ представляло, па тамо и отиду; али є Вилла, одъ огорченогъ народа сва растурена и са земљомъ, — и безъ судейскогъ одобрєня, — сравнѣна была; и текъ су понегди између цбунова зидине, као развалине града Палмире, вириле. Овде Габрієла дозна, да є Грофице, пошто є она — Габрієла — съ Августомъ побегла, некако нестало, па да іој нема ни трага ни гласа, а каквово іој є друштво Грофъ имао, ніє се чудити оваковимъ пригодама.

Са жалостнимъ чувствомъ остави Габрієла ово романтично, но сада у развалинама лежеће место, гди є свою младостъ провела, и предузме съ Августомъ путъ у Немачку, у свою нову домовину. Овде є са Августомъ до своє дубоке старости срећно и верно поживила, и у благословеномъ браку децу су изродили, и на добаръ ій путъ извели, коє и списатель и преводчикъ овогъ дѣла, свакомъ свомъ читателю жели, да срећно доживи, али да невиди оваковий ниєданъ несрећный случай.

Г. Г. ПРЕДУПИСНИЦИ.

АЛЕКСИНАЦЪ.

Одъ г. К. Р. Прендића телеграфисте.

Г. г. Павле Мутавџићъ начальникъ окр. алексиначкогъ, — Ђ. Ц. Јанковићъ помоћникъ, — Др. Клиновски докторъ окр. алексиначкогъ, — Илія Вучићъ Перишићъ казначей, — Антоніе Јовановићъ руководителъ, — Коста Прендићъ телеграфиста, — Велимиръ Лонгиновићъ телеграфиста, — Густавъ Нетеръ телеграфиста, — Милошъ Миленковићъ телегр., — Константинъ Х. Рошу телегр., — А. Д. Лазаревићъ телегр. — Христина Београдацъ воспитателька женске деце, — Ђорђе Николићъ писаръ начальничества, — Јованъ Милосавлѣвићъ писаръ ђумрука, — Ђфремъ Раићъ рачуноводителъ суда алексиначкогъ, — Никола І. Бабовићъ за сина Ђфрема, — Миленко Милојковићъ практикантъ суда, — Иванъ Богдановићъ практикантъ суда, — Антоніе М. Ђорђевићъ практ. суда, — Марко Ђорђевићъ практ. начальничества, — Стоилко Димитријевићъ практ. начальничества. Свега 21 кн.

БЕОГРАДЪ.

*Одъ г. Косте Ст. Павловића, практиканта
Попечителства Внутр. Дѣла.*

Г. г. Димитрије Милутиновићъ аптекаръ, — Стеванъ Л. Милосавлѣвићъ начальникъ санитета, — Стеванъ В. Поповићъ архиваръ, регистраторъ и протоколста одѣленія санитарскогъ, — Стеванъ М. Станићъ архиваръ попечителства внутр. дѣла, — Любомиръ Ж. Стојановићъ канцелиста попечит. внутр. дѣла, —

Манойло Каначки канцелиста попеч. внутр. дѣла, —
Яковъ М. Крчединацъ практ. попечит. внутр. дѣла, —
Димитріе Илиѣ практикантъ попеч. вн. дѣла, — Ди-
митріе Г. Ђорђевиѣ практ. попечит. вн. дѣла, — Ёф-
ремъ С. Міовиѣ канцелиста попечительства вн. дѣла,
— Милева супруга П. Обрадовиѣ писара срескогъ,
— Александеръ Марковиѣ встествословъ.

Свега 11 кн.

ИЛАНДЖА.

Господична Тодица Николиѣ.

1 кн.

КАРЛОВО.

Одъ г. Васе Лалиѣ учителя.

Г.г. Петаръ Янковиѣ парохъ и ч. к. председн.,
— Јованъ Цуциѣ капеланъ; — Васе Лалиѣ учитель
и скупитель, — Исаакъ Белиѣ земљодѣлацъ, — Пая
Јовановиѣ зидаръ. — Ученици II. разреда: Дамянъ
Мажииѣ, — Живоинъ Цуциѣ, — Јованъ Бешлиѣ, —
Новакъ Поповъ, Новакъ Весковъ, — Новакъ Роѣн-
ковъ, — Светозаръ Цуциѣ, — Пая Цуциѣ, — Све-
тиславъ Ковачевиѣ, — Ёвта Цуциѣ трговачкій по-
моѣникъ.

Свега 15 кн.

ВЕЛ. КИКИНДА.

*Одъ г. Јована Поповиѣ, ученика IV. разр.
немачке школе.*

Г.г. Павелъ Влаховиѣ протопр. В. Кикиндскій
и ч. к. Темишв. председн., — Петаръ Симиѣ парохъ
за сина Симеона. — Свр. богослова: Г.г. Софроніи
Іакониѣ парохъ за сина Михаила, — Константинъ
Райковиѣ парохъ за сина Павла, — Јоанъ Удицки
адм. за сина Светислава, — Петаръ Поповиѣ адми-
нистраторъ за синове: Јована, Милана, Душана и Ва-
салия и кѣрь Кристину 25 кн., — Георгій Влаховиѣ

діаконъ, — Косма Рацковићъ ц. к. пенз. окр. советникъ, — Павелъ Стефановићъ адвокатъ, — Александеръ Станоевићъ адвокатъ, — Петаръ Таназевићъ адвокатъ, — Живоинъ Капришъ за сина Любомира III. разр. ученикъ, — Павелъ Недићъ сир-касе контролоръ за сина Василя II. год. реалиста, — Євтиміи Фанъ канцелиста за сина Іоцу, — Петаръ Богдановићъ діурниста. — Трговци: Мата Янковићъ, — Григорій Станоевићъ, — Коста Радовићъ за сина Александра, — Коста Марковићъ, — Петаръ Ристо, — Стефанъ Петровићъ. — Заклетници: Ђурица Станкићъ, — Мита Перишићъ, — Алекса Вайдићъ, — Штева Шибуль землодѣлаць за унука Милоша, — Урошъ Протићъ землодѣлаць за кѣри Марию и Єлену 2 кн. — Господична Милева Райковићъ и Єлена Лаковићъ, — Петръ Шибуль науч. трг., — Савва Бугарски ученикъ I. реал., — Светозаръ Дражићъ ученикъ IV. разр. наорм. Свега 56 кн.

*Скупљни одъ г. Теодора Шевића учителя
III. разреда.*

Г. Євтиміи Крстоношићъ бележникъ. — Г.г. трговци: Георги Русъ, — Євтиміи Звекићъ, — Теодоръ Дамяновићъ, — Урошъ Поповићъ, — Димитри Триповићъ гл. таторъ црковный. — Г.г. майстори: Петаръ Панаіотићъ кроячь, — Павелъ Павловићъ чизмаръ, — Коста Грбанушићъ землодѣлаць, — Тимотей Чавићъ землодѣлаць, — Миланъ Максимовићъ пом. трг. — Васа Ђорђевићъ науч. трг., — благонадеждни юноше: Светозаръ Арновлѣвићъ, Георги Трифунаць, Лука Шепецанъ и Трифонъ Лаковићъ ученици IV. разреда нем., — Миланъ Кекезь и Влада Грбанушићъ учен. III. разр. срб., — Владиславъ Поповићъ ученикъ I. разреда. Свега 19 кн.

Скупіо г. Александеръ Вайдићъ учитель.

Г.г. Георги Вlainићъ трговаць за сина Александра, — Танасіе Мирковъ трговаць, — Гавра Будишинъ за сина Лазара, — Васа Миловановъ за сина Лазара, — Михаиль Путникъ за сина Стефана, — Ла-

заръ Лисулъ за сина Илію, — Марко Коцкаръ за сина Димитрія, — Ниѣа Иліинъ за сина Светозара, — Совра Закиѣъ за сина Димитрія, — Стефанъ Нягриѣъ за сина Игњята, — Іова Алданъ за синове Петра и Павла.

Свега 11 кв.

Скупіо г. Глиша Јорговиѣъ учитель.

Г.г. Василіи Ристо начальникъ мѣстный, — Алекса Лаковиѣъ рачунов. Дишт. за синове Јоцу и Душана; кѣери Јованку, Марію, Милку и Савету, и унучадъ Шандора и Катицу, — Михаиљ Карановиѣъ ц. к. сrb. актуаръ за сина Владимира, — Ђура Станковъ Диштр. актуаръ, — Ђорђе Радакъ бывш. ц. к. сrb. актуаръ, — Васа Стефановиѣъ бывш. бележникъ за сина Емила, — Ацаго Стояновиѣъ грађанинъ, — Лазаръ Кириѣъ учитель, — Глиша Јорговиѣъ учитель за сина Душана и Александра, — Миша Зариѣъ учитель, — Стева Петровиѣъ учитель, — Светозаръ Недиѣъ учитель, — Пая Јовановиѣъ учитель за сина Нику, — Пая Веселиновиѣъ свршени богословъ, — Георги Райковиѣъ канцелиста. — Г.г. трговци: Пая Мунчиѣъ, Панаіотъ Манойловиѣъ, Сава Преклински. — Г.г. майстори: Гавра Новаковиѣъ чизмаръ, — Воя Жупуньски абація за сина Душана, — Танасіе Маринковиѣъ киршнеръ, — Лазаръ Петровиѣъ црквенякъ за сина Милана. — Земљодѣлци: Живоинъ Райковъ и Аркади Малогайски црквен. татори, — Мита Трифунацъ за сина Михаила, — Глиша Стойковъ за сина Ристу, — Коста Средовъ, — Ника Средовъ за унуку Любицу, — Алекса Крстоношиѣъ за унука Михаила, — Лазаръ Јанковиѣъ за сина Нику, — Сима Недомачки за сина Александра, — Аца Новаковиѣъ за сина Милана, — Аркадија Телечки за сина Васу, — Аркадија Недучинъ за сина Нику, — Леца Средовъ за сина Милоша.

Свега 42 кв.

КНЯЖЕВАЦЪ.

Одъ г. Ивана Томиѣа, интаб. прот. Суда.

Г.г. Стефанъ Јовановиѣъ членъ суда окр. Княжевачкогъ, — Алекса Х. Брзаквиѣъ рачуноводитель

суда окр. княжевачкогъ, — Михаилъ Ёрићъ за сина Илю, — Тодоръ Огняновићъ предсѣдатель суда княжевачкогъ, — Петаръ Јовановићъ секретаръ ист. суда, — Мияило Ђорђевићъ практикантъ суда княжевачкогъ, — Нича Симићъ членъ суда окр. княжевачкогъ, — Јоца Наумовићъ начальникъ окружный подполк. кавалѣръ, — Дим. Пуићъ секретаръ началн. княжевачкогъ, — Милойко Ђлићъ П. писаръ началн. княжевачкогъ, — Атанасіе Пантелићъ телеграфиста, — Милошъ Становићъ предсѣдникъ общтинскогъ суда, — Мированъ Р. Аранѣловићъ за сина Атанасія, — Милое Веселиновићъ. Свега 14 кн.

КГАГУЄВАЦЪ.

*Одъ г. Миладина М. Радивовића, писара
II. баталіона.*

Г.г. Миладинъ М. Радивовићъ писаръ II. баталіона и скупитель пренумеранта, — Илія Цветковићъ писаръ III. роте II. баталіона Паланчанинъ, — Миланъ Васићъ артилѣристъ Шабчанинъ, — Павле Илићъ млађій поднаредникъ артилеріе, — Јованъ Живковићъ артилѣристъ, — Марко Савчићъ артилѣристъ, — Влайко Ђфремовићъ писаръ IV. роте II. баталіона Шабчанинъ, — Ђфремъ Симићъ Врблянинъ старіи поднаредникъ II. роте II. баталіона, Новакъ Новаковићъ писаръ II. роте II. баталіона, — Коста Самарцићъ млађій поднаредникъ II. роте II. баталіона, — Михаилъ Младеновићъ старіи поднаредникъ IV. роте II. баталіона, — Прока Петровићъ млађій поднаредникъ IV. роте II. баталіона, — Никола Николићъ комесаръ IV. роте II. баталіона Паланчанинъ, — Јованъ М. Трнокопићъ ст. подн. и писаръ артилерійске дирекціе, — Яковъ В. Ђурђевићъ старіи поднаредникъ II. роте II. баталіона и писаръ тополивице, — Илія В. Лукачевићъ старіи поднаредникъ IV. роте II. баталіона и писаръ тополивице, — Живко Стефановићъ млађій поднаредникъ II. роте II. баталіона и писаръ тополивице, — Живко Јовановићъ млађій поднаредникъ II. батеріе, — Живко Новаковићъ препишчикъ канцеларіе II. баталіона, — Коста Димитрѣвићъ препиш-

чикъ канцеларіе II. баталіона, — Стеванъ Креманаць
редовъ IV. роте II. баталіона Ясеничанинъ, — Смиль-
ко Стойковићъ старіи поднаредникъ III. роте II. ба-
таліона. Свега 22 кн.

КРУШЕВАЦЪ.

*Одъ г. Николе Туцаковића, практиканта
началнич. окр. крушевачкогъ.*

Г.г. Божидаръ Милићевићъ секретаръ началнич.
ово-окружногъ за синове Стевана и Светозара 2 кн.,
— Аранђель Мирчићъ писаръ среза козничкогъ за си-
на Илію, — Благое Николићъ писаръ среза іошанич-
когъ, — Димитріе Поповићъ учитель IV. разреда осн.
овд. школе, — Арсеніе Стефановићъ учитель III. раз-
реда осн. школе, — Светозаръ Жарковићъ учитель
II. разр. осн. школе, — Обрадъ Ђорђевићъ учитель
I. разр. осн. школе, — за сина Милана, — Милићъ
Петровићъ парохъ села Павлице, — Стеванъ Недель-
ковићъ парохъ села Ђлакца, — Тоторъ Николићъ па-
рохъ крушевачкій за сина Илію, Миланъ Филиповићъ
практикантъ нач. окр. крушевачкогъ, — Јосифъ Сто-
ядиновичъ практ. суда окр. крушевачкогъ, — Миха-
иль П. Урошевићъ практ. суда окр. крушевачкогъ, —
Јованъ С. Петровићъ практ. суда окр. крушевачкогъ,
— Димитріе С. Бабовићъ практ. суда окр. крушевач-
когъ, — Панто Угренићъ писаръ обштинскій, — Ди-
митріе Остоићъ трговаць изъ Крушевца, — Јанићіе
Лазаревићъ трговаць изъ Бруса, — Ђорђе Петровићъ
шпекулантъ изъ Крушевца, — Никола Гойковићъ тр-
говаць изъ Крушевца, — Јовча Стояновичъ кафеція
изъ Крушевца, — Рая Петровићъ налбантинъ изъ Кру-
шевца, — Миленко Станковићъ казанція изъ Крушев-
ца, — Марко Жупаняць изъ Међуречя, — Вуконца
Стефановићъ, Робный изъ Тршца, — Коста Илинкићъ
трговаць марвеный изъ Крушевца за сина Драгу-
тина.

Свега 27 кн.

ЛОЗНИЦА.

*Одъ г. Елисія П. М. Томашевића практ.
суда окр. подринскогъ.*

Изъ суда округа подринскогъ

Г.г. Стоянъ Обрадовићъ председатель суда, — Никола Стояновићъ членъ суда, — Миланъ Јоксимовићъ членъ суда, — Миланъ Савићъ секретаръ за синове Михаила и Божидача 2 кнѣге, — Любомиръ Кокановићъ рачуноводитель, — Теофило Спасовићъ I писаръ, — Аксентиѣ Тошићъ интаб. протоколиста, — Стоянъ Константиновићъ архиваръ, — Никола С. Трипковићъ II. писаръ, — Ђорђе Радовановићъ экспедиторъ суда. — Практиканти суда окружногъ: Станов Степановићъ, Коста Остоићъ, Никола Нинковићъ, Елисіѣ Томашевићъ за синовца Михаила, — Ђорђе Антићъ за кћерь Милеву, — Милошъ II. Милићевићъ за сестру Милеву. Свега 17 кн.

Изъ окружногъ начальничества.

Г.г. Младенъ Мицићъ, секретаръ начальничества, Илія Марковићъ ђумрукѣя любовичкѣй. — Практиканти начальничества окружногъ: Стоянъ Николаѣвићъ, — Арсениѣ П. Марковићъ Левчанинъ, — Глиша Л. Стойчевићъ, — Младенъ Жуввићъ, — Коста Н. В. Милошевићъ Ягодинаць. Свега 7 кн.

Г. Данило Орель учитель III. и IV. разр. основне школе лозничке. 1 кнѣгу.

Г.г. трговци: Лазаръ П. Ёринићъ болтаѣя, — Обрадъ Ж. Антонићъ марвеныи трговаць, — Савва Яковлѣвићъ трговачкѣй синъ Свега 28 кн.

МЕЛЕНЦЕ.

Скупіо г. Петаръ Гранићъ діаконъ.

Г.г. Николай Бибићъ парохъ и мѣст. директоръ, — Любомиръ Думићъ капеланъ, — Пера Гранићъ діа-

конъ и скупитель. — Г.г. учителя: Станиславъ Гру-
иѣ мужкѣи и Мита Гавриловиѣ девоякѣи, — Госпо-
дична Любица Василѣвиѣ. — Г.г. трговци: Юва Та-
назевиѣ, — Арса Граниѣ за сина Душана, — Маня
Ранковиѣ за сина Косту реалн. ученикѣ, — Трива
Мишковиѣ, — Ёира Николиѣ, — Никола Ювано-
виѣ, — Павао Ювановиѣ, — Ааронъ Янковиѣ, —
Г.г. художници: Андрия Монашъ за сина Симу учени-
ка, — Ёока Радакѣ за сина Юю. — Г.г. црквенс. ту-
тори: Аца Кишпрдиловъ, — Трива Протиѣ.

Свега 18 кн.

ПАДЕЙ.

Одъ г. Глише Ёорговиѣа учителя В.

Кикиндскогъ.

Г.г. Аркади Милетиѣ парохъ за сина Светоза-
ра учен., — Ёура Паланачкѣ бележникѣ за сина Ю-
лиуса, — Юванъ Паниѣ учитель, — Ёца Чакрциѣ
началникѣ и цркв. таторъ за унука Душана, — Сима
Баниѣ, — Прока Баниѣ, — Ёзда Чекрциѣ.

Свега 7 кн.

ПАЛАНКА У СРБИИ.

Одъ г. Ёоке Обретковиѣа, трговца изъ

Смедерева.

Г.г. Алекса Радовановиѣ парохъ паланачкѣи, за
сина Димитрия, — Лазаръ Милошевиѣ председатель
суда обштине паланачке за сина Светислава, — Ата-
насиѣ Симиѣ дѣловод. суда обштине паланачке за
сина Владимира, — Антониѣ Я. Ёорѣвиѣ трговацъ
за сина Андрею, — Живко Теодоровиѣ тргов. мар-
веный изъ Водица, — Милета Ёорѣвиѣ абаѣи за
сина Милана, — Павле Ивковиѣ трг. за сина Степа-
на, — Станойло Величковиѣ абаѣи за кѣрь Ката-
рину, — Мияило Ристиѣ трговацъ марвеный за сина
Богоя, — Риста Штерийѣ терзия, — Никола Милиѣ
абаѣи, — Х. Никола Миловановиѣ за сина Живо-

на, — Дмитріє Івановић препишчикъ платажный извршителя среза ясеничкогъ, — Наца Іовановић тр. изъ Смедерева за сина Вукашина, — Дмитріє С. Беговић тргов. калфа. Свега 15 кн.

ПОЖАРЕВАЦЪ.

Одъ г. Крсте М. Николића, практиканта суда окр. пожаревачкогъ.

Г.г. Светозаръ Милієвић дѣловодный протоколита суда окр. пожаревачкогъ за супругу Стою, — Атанасіе Стефановић П. писаръ. — Практиканти: Илія В. Іовановић, Ђорђе Марковић за сестру Перку, — Мойсило Р. Николић, Іованъ Н. Трифуновић, Коста Іовановић, Ђорђе Л. Протић за супругу Іовану, — Милованъ Николић за сестру Савбу, — и Живко Ђ. Аранђеловић. — Практиканти начальства: Крста Баић и Ђорђе А. Ђорђевић, — Миланъ П. Протић гал., и Стоянъ Павловић дуваниця. Свега 14 кн.

РУМА.

Одъ г. Пав Степића, члана србскогъ глумачкогъ друштва.

Г.г. Іованъ Дмитрієвић діаконъ, — Іованъ Кнежевић управитель србск. глум. друштва за сина Стефана, — Мита Марковић секретаръ друштва б. ц. в. подпоручикъ, Мита Ружић, Режисеръ Др. Лаза Поповић, Никола Зорић, Коста Хаџић, Васа Марковић, Стева Чекић, Никола Недельковић, Михаилъ Гавриловић, Ђорђе Райковић, глумци. — Госпођ. Драгиня Поповић, Любица Поповић, Примя-Донна глум. друштва; — Алекса Лацковић чизмаръ. Свега 17 кн.

СМЕДЕРЕВО.

Одъ г. Пере Дилбера Мокринчанина и Пав Степића Кикинђанина.

Г.г. Іованъ Дилберъ аптекаръ за синовца Милана, — Илія Стойчевић членъ суда окружногъ за

сина Ивана и кћерь Лепосаву 2 кн., — Милосавъ Топаловићъ помоћникъ началн. окр. смедеревскогъ, — Захарія Поповићъ діаконь и учитель смедеревскій, — Любомиръ Девићъ телеграфиста, — Живота Панићъ дѣловодн. протокол. суда окружногъ, — Миланъ Бучовићъ секратаръ, — Петаръ Стояновићъ Ракараць членъ суда, — Антоніе Крагуевићъ винобр. Нѣгове Светлости Кнѣза Србскогъ. — Трговци: Пера Нешићъ за синове Стевана, Косту, Антонія и Јоцу, и кћери Стевану и Єлену 6 кн., — Риста Љотићъ за синовца Владимира и кћерь Петрию 3 кн., — Филипъ Станковићъ изъ Београда великокупаць и продаваць марвеный за кћерь Живку 2 кн., — Димитріе Станковићъ, — Науиъ Констандиновићъ, — Настасъ Томићъ за сина Милутина и кћери Анку и Катарину 3 кн., — Димитріе М. Николићъ за себе и М. Димића трговца изъ Неготина 2 кн., — Константинъ Флорићъ за браћу Јована и Светозара 3 кн., Анѣлко Анастасіевићъ за сина Милутина учен. прве гимназ, класе у Београду 2 кн., — Михайлъ Љотићъ за сина Ђорѣа 2. — Живота Атанацковићъ за сина Димитрія и кћерь Полексію 2 кн., — Ђурица Кочићъ за кћерь Павку 2 кн., — Коста Величковићъ, — П. Димитриадесъ, — Велько Срећковићъ за сина Спиридона, — Милошъ Ђ. Рашићъ, — К. Раматидисъ, — Петаръ Радосављевићъ за брата Илию, — Марко Ђорђевићъ, — Ђока Обретковићъ. — Тргов. помоћници: Васа М. Николићъ, — Тоша Живановићъ, — Периклесъ Балсамеловићъ родомъ изъ Цариграда, — Лазаръ Ђорђевићъ кроячь, — Миланъ Димитріевићъ кафециа за кћерь Милеву, — Никола Костићъ шлосеръ, — Димитріе Христодуловићъ берберъ, — Јосифъ Лазаревићъ кроячь, — Димитріе Вулетићъ берберъ, — Живко Петковићъ тишлеръ, — Димитріе Димитріевићъ берберъ, — Димитріе Адамовићъ меанциа, — Тихомиръ Стояновићъ рибаръ. — Грађ. смедер: Димитріе Тутунцићъ, — Живко Тутунцићъ, — Панта Тутунцићъ, — Никола Т. Панићъ за сина Исидора, Грегорије Новаковићъ, — Никола П. Милетићъ изъ Мостара 2 кн., — Мияјло Јовановићъ арендаторъ касапнице смедеревске, — Васое Риза, — Теокаръ Ђорђевићъ колунциа, — Никола Манойловићъ, — Пера Николићъ бояциа, — Неделько Стояновићъ за синовца, сапунциа.

Одъ г. Аврама Градишћанца.

Г.г. Живота Милошевићъ практикантъ суда за сина Драгутина 2 кнѣге, - Јованъ Ђ. Ранковићъ практикантъ суда, - Аврамъ Градишћанацъ практикантъ суда за сина Михаила, - Јоц. Стефановићъ за сестру Живку и кћерь Милку 2 кнѣге., - Сава Илићъ интабулаціонный протоколиста суда окружія смедеревскогъ, Јованъ Михайловићъ практикантъ суда окружія смедеревскогъ. - Јованъ Гл. Флорићъ практикантъ суда окружія смедеревскогъ, - Милићъ Петровићъ рачуноводитель суда смедеревскогъ, - Ђфремъ С. Миловановићъ писаръ суда смедеревскогъ. Свега 11 кн.

САРАЄВО.

Одъ г. Якова Р. Тривковића трговца.

Г.г. Ристо Тривковићъ трговацъ 3 кнѣге, - Ђорђе Х. Лазаревићъ ћурчія, - Максимъ У. Деспићъ трговацъ, - Никола Л. Чайкановићъ калфа трговачкій, - Коста З. Скарвићъ трговацъ, - Алекса Р. Деспићъ трговацъ, - Јово Миросавлѣвићъ трговацъ, - Видакъ М. Х. Авакумовићъ трговацъ, - Марко Василѣвићъ трговацъ, - Јованъ и Ђорђе Илићъ трговци, - Јованъ Михайловићъ трговацъ, - Јово и Ристо Василѣвићъ трговци Ристо и Стефанъ браћа Будимлићи трговци, - Теодоръ Ђ. Микићъ трговацъ, - Симо Соколовићъ рачуноводитель школскій, - Симо Пупићъ трговацъ, - Хаџи Јово Х. Костићъ трговацъ, - Стефанъ Томанићъ трговацъ. Свега 20 кн.

СЕМЛЕКЪ.

Одъ г. Јована Поповића ученика IV. разр.

Нел. у Кикинди.

Г.г. Лазаръ Адамовићъ парохъ и ч. к. арадскій предсѣдникъ, Мита Адамовићъ трговацъ.

Свега 2 кнѣге

УЖИЦЕ.

Одъ г. Илиѣ В. Нарандића трговца.

Г.г. И. Живић телеграфиста, - Петаръ Райчићъ учитель, - Никола Лазићъ тукфекція, - Тома Кандићъ екмекція, - Симо М. Богосавлѣвићъ бакалинъ, - Борисавъ М. Благовѣићъ меанція, - Стеванъ Становићъ сарачъ, - Милошъ Обрадовићъ трговачкій помоћникъ, Пая Кляићъ за сина Светозара, - Милисавъ Селановићъ сарачъ, - Ёвта Ёлисавичићъ писаръ примирителногъ суда общине біоске, - Миланъ Т. Буторовићъ родомъ изъ Ерцеговине, села Штедима, трговачкій помоћникъ, - Илија Атанасіевићъ учитель, - Илија Окановићъ трговаць, - Илија В. Нарандићъ родомъ изъ Ерцеговине требискога окружя, изъ села Гербеша, трговаць и житель ужичкій; говоре му любитель просвете а онъ вели: Ера неотесатый 2 кн.

*Одъ г. Якова Я. Ненадовића практиканта
началничества окр. ужичкогъ.*

Г.г. Аксентиѣ Поповићъ парохъ зарожкій, - Василіѣ Поповићъ парохъ костоевачкій, - Симо Марићъ директоръ карантина мокрогорскогъ, - Јосифъ Весели окружный инжиниръ, - Миланъ Николићъ извршитель ср. ужичкогъ, - Милованъ Браловићъ II писаръ суда, Миланъ Мићићъ II писаръ суда окружя ужичкогъ, — Антоніѣ Вилотиѣвићъ експедиторъ суда, - Обренъ Мићићъ практикантъ началничества, - Никола Миловановићъ практикантъ началничества, - Лазаръ Марићъ практикантъ началничества, - Стеванъ Лековићъ практикантъ среза моравичкогъ, - Илија К. Поповићъ практикантъ окружногъ суда, Михаилъ Д. Радовѣићъ практикантъ суда, - Филипъ Раићъ практикантъ суда, - Миланъ Трифуновићъ практикантъ суда, - Михаилъ Миловановићъ практикантъ суда, - Јованъ Јокановићъ практикантъ суда, - Ёремія Читаковићъ полицаѣ варошкій, - Хаџи Ђорђе Миленковићъ полицаѣ варошкій, - Димитриѣ Поетникъ молеръ, - Ёремія В. Штуловићъ практикантъ началничества, - Ёфремъ Ёремићъ сарачъ, - Томо Јовановићъ берберинъ. Свега 24 кн.

ЯГОДИНА.

Одъ г. Алексе Остоића телеграфисте.

Г.г. Стеванъ Николаевићъ, руководителъ телеграфа, - Лазаръ Милоевићъ секретаръ начальства, - Јованъ Живановићъ секретаръ суда, - Никола М. Требина практикантъ начальства, - Тодоръ Јовановићъ практикантъ начальства, - Петаръ Стефановићъ практ. примирителногъ суда, - Воинъ Радуловићъ трговацъ изъ Београда, - Радованъ Величковићъ трговацъ, - Ђока Живковићъ трговацъ, - Анта Аврамовићъ трговацъ, - Никола Ђорђевићъ трговацъ, - Рашићъ за синове Павла и Петра, - Димитрије Суботићъ буровезацъ, - Симеонъ Петровићъ.

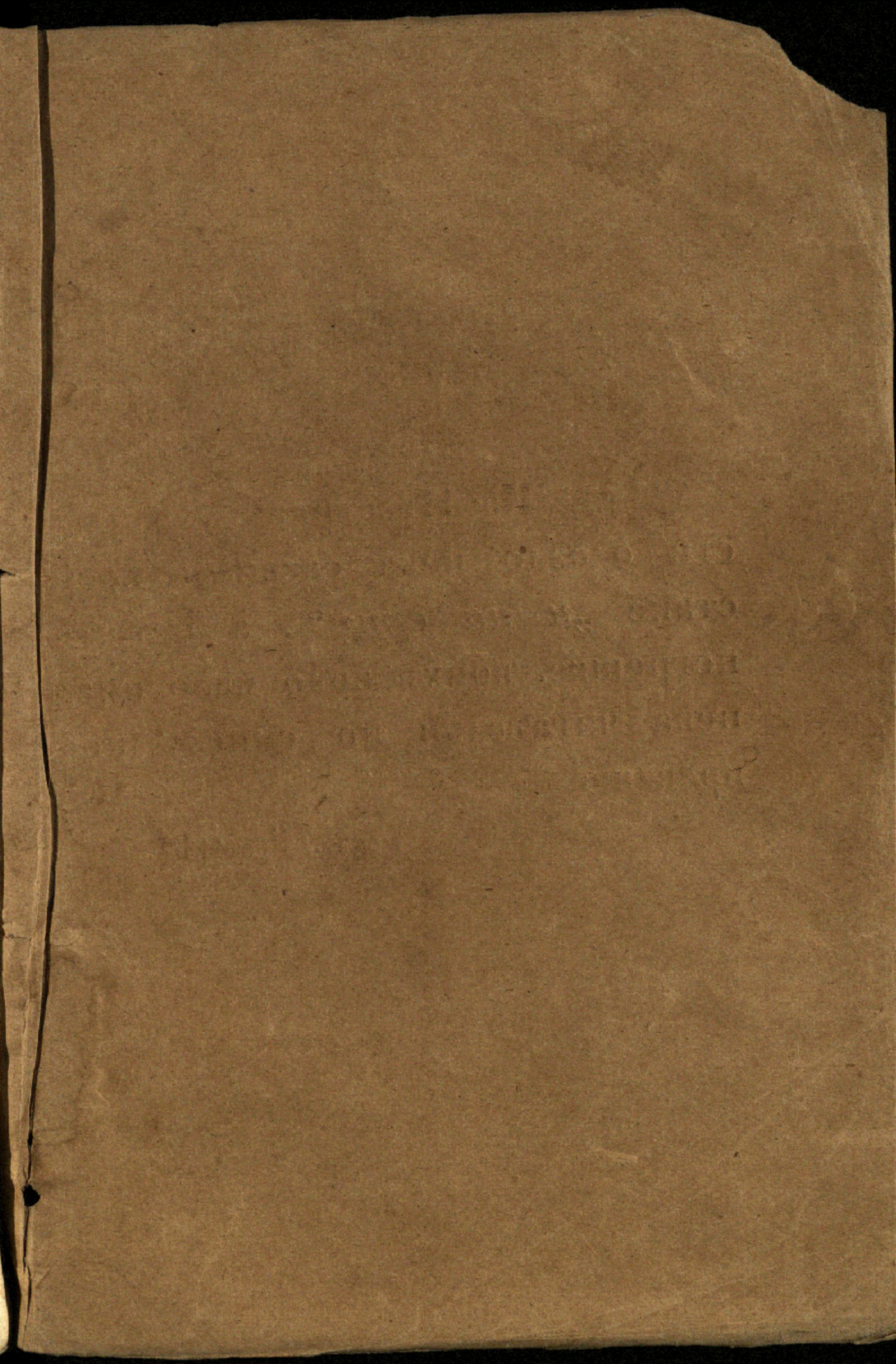
Свега 14 кн.

ИСТОРИЯ

Общая история государства Российского

Т. I. История Российская, от начала до Петра Великого. - Глава I. Начало Российского государства. - Глава II. Первые цари. - Глава III. Царствование Ивана Великого. - Глава IV. Царствование Василия Ивановича. - Глава V. Царствование Михаила Фёдоровича. - Глава VI. Царствование Алексея Михайловича. - Глава VII. Царствование Фёдора Алексеевича. - Глава VIII. Царствование Иоанна Алексеевича. - Глава IX. Царствование Петра Великого.

Глава I. Начало

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

R19 Ср I 369.1

 На 17. страни у 9. вр-
сти одоздо нека сасвимъ изо-
стане „и на сриу“, а остале
погрешке, коихъ врло мало има,
нека читатељи по смислу по-
прављаю.

П. Поповићъ.